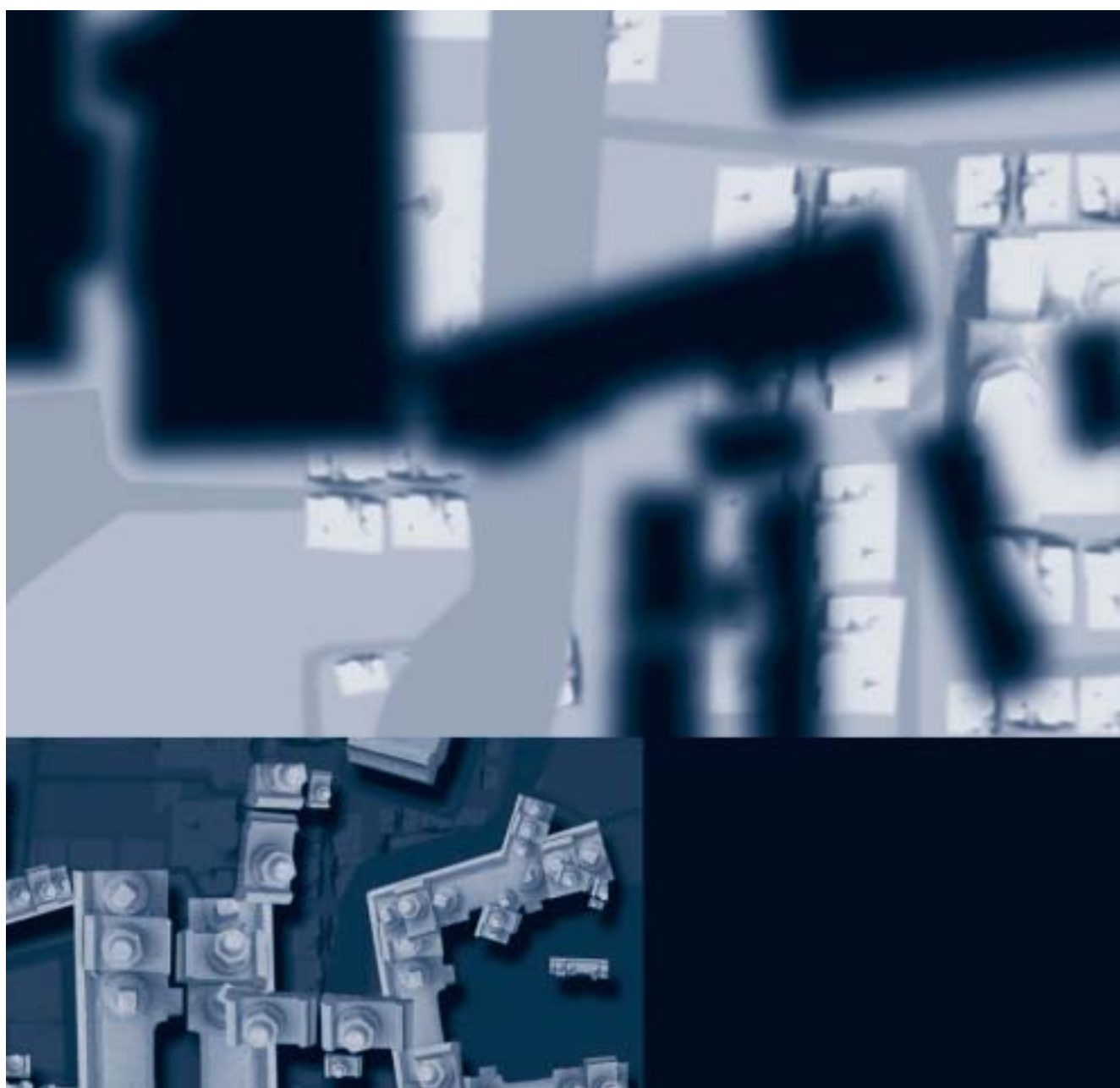

LISTY

OSTRAVSKÉ UNIVERZITY

duben 04 ČÍSLO 4 ROČNÍK 12

Michal Žžka 2004

Prorekteři zahájili nové volební období (2) 10. výročí oddělení španělštiny na OU (5) Grafický design z Polska (7) Filozofická fakulta chystá pro studenty exotické jazyky! (7) Na okraj Výroční zprávy 2003 PdF OU (10) Týden neklidu (10) Co nového na FFOU (13) E-learning v praxi (14) Filmový klub „Slunečnice se díví“ (16) Jak se dělá kariéra (20) Zajímavé citáty ze zajímavých knih (21)

Prorektoréři zahájili nové volební období

Dne 1. března 2004 nastoupili tři nejbližší spolupracovníci rektora na posty prorektorů Ostravské univerzity. K výhledům do následujícího období poskytli redakci Listů OU rozhovor:

- Mohl/a byste říci pár slov o sobě?
- S jakými plány a představami nastupujete do funkce?

PaedDr. Iva Málková, Ph.D.
prorektorka pro studium a vzdělávání

Několik poznámek jako vstupní vizitka

Jsem ostravský patriot. V Ostravě jsem se narodila, absolvovala základní a střední školu (tehdy ještě poslední ročník humanitní větve gymnázia s povinnou latinou), zapsala se na tehdejší Pedagogickou fakultu. Vystudovala jsem učitelství (tehdy učitelství 5.–12.), obory český jazyk a dějepis. Během vysokoškolského studia jsem se stále věnovala sportu, za atletický oddíl Vítkovice jsem běhávala první ligu (mj. jsem dvojnásobnou akademickou mistryní ČSSR v běhu na 400 m překážek).

Po absolutoriu jsem nastoupila na katedru českého jazyka a literatury a začala se specializovat na českou literaturu druhé poloviny dvacátého století. Když byla ustavena Filozofická fakulta Ostravské univerzity v Ostravě, přešla jsem po konkurzu na její bohemistické pracoviště. Na počátku devadesátých let jsem pracovala jak ve fakultním, tak univerzitním senátu (v obou jsem dělala jednatelku).

Na brněnskou Filozofickou fakultu Masarykovy univerzity jsem byla přijata do externí formy doktorandského studia (dnes, abychom zachovali pojmy dané zákonem, by to bylo studium doktorské) – mým školitelem byl prof. Kozmín a v roce 1996 jsem studium uzavřela obhajobou práce Časopis Květen, poezie vředního dne a básnické debuty druhé poloviny 50. let.

Období 1986–1996 nebylo určeno jenom první fázi „profesního růstu“, taky jsem porodila dvě dcery (1988, 1992), bez kterých by moje existence neměla žádný smysl.

V devadesátých letech jsem se podílela na několika projektech, které zpracovávala pracoviště Akademie věd – Ústav pro českou literaturu, jeho brněnské i pražské oddělení – *Slovníku českého románu* (1992), *Slovníku české prózy* (1994), *Slovníku českých spisovatelů od roku 1945, díl 2* (1998). Dostala jsem příležitost zapojit se také do výzkumu Ústavu pro regionální studia Ostravské univerzity a publikovala výsledky svého bádání v publikaci *Kapitoly z literárních dějin Slezska a severní Moravy* (2000). Po zkušenostech z účasti na tvorbě slovníkových příruček jsme s profesorkou Urbanovou realizovaly (za přispění dalších kolegů) projekt dosud neexistujícího *Literárního slovníku severní Moravy a Slezska 1945–2000*, který v roce 2001 v nakladatelství Votobia skutečně vyšel, a ohlasy potvrdily, že to byl krok dobrý. Svým dílem jsem přispěla do knihy *Souřadnice míst* (2003, jako spoluautorka Svobody Urbanové), kterou vydalo nakladatelství Tilia.

V roce 2003 jsem zúročila dobré badatelské zázemí Ústavu pro regionální studia, grantu města Ostravy a vydala samostatnou monografii *Hledání Viléma Závady*, která v nových souvislostech a výkladech představuje tvorbu básníka určujícího charakter české poezie v letech 1927 až 1977, kdy vycházely jeho původní sbírky. Tuto knihu jsem také předložila jako habilitační spis.

Na Filozofické fakultě jsem sbírala zkušenosti jako tajemnice katedry, v letech 1996–2002, v době, kdy se na Ostravské univerzitě zaváděl kreditní systém a kdy po novém vysokoškolském zákoně procházely všechny filozofické fakulty centrální akreditací, jsem byla proděkankou pro studium na Filozofické fakultě. Iniciovala jsem vznik několika studijních oborů, podílela se na tvorbě desítek akreditačních spisů. V loňském roce jsem také zastupovala fakultu v univerzitním senátu. Už několik let se podílím na orga-

nizaci literárních večerů (v současné době jako předsedkyně Literárněvědné společnosti v Ostravě), v nichž v odborných i popularizačních přednáškách a diskusích představujeme studentům i veřejnosti (tady zvláště ve spolupráci s antikvariátem Fiducia) osobnosti z oblastí literární historie, literární kritiky, literární vědy.

V oblasti studia a vzdělávání vidím pro nejbližší období následující úkoly:

Prezenční studium (bakalářské a magisterské obory)

Univerzita je v současné době v nabídce studijních programů i jednotlivých studijních oborů stabilizována. Má akreditováno 27 programů a 135 oborů. Pouze u 6 oborů máme omezenou akreditaci, což znamená, že do těchto oborů nemůže univerzita přijímat studenty, ale až na jednu výjimku je zajištěna současným posluchačům možnost obor na Ostravské univerzitě dodostovat. O inkriminovaný obor na ZSF povede jak vedení fakulty, tak univerzity jednání, abychom posluchačům zajistili možnost absolutoria v oboru či na univerzitě.

Jestliže jsem hovořila o stabilitě, je to stav současný a přechodný. Stanovila-li akreditační komise nově podmínky: 40 % podílu docentů a profesorů na přednáškách u bakalářských programů a 60 % podílu docentů a profesorů u magisterských studijních programů, jenom zběžná analýza stávajících akreditací ukazuje, že v mnohých oborech nebyla v předcházejícím období nejlepší personální strategie a věkové a odborněstrukturní složení kateder se musí stát předmětem intenzivní práce. Také se ukazuje, že vzhledem k charakteru práce vysokoškolského učitele je nezbytné každou katedru „namíchat“ tak, aby byly zastoupeny osobnosti s perspektivou odborného růstu, ale také ochotné a schopné naplňovat rostoucí administrativní a organizační požadavky, které jsou a ještě budou na katedru, jako rozhodující pracoviště univerzity, kladeny.

V současné době se intenzivně pracuje na přestavbě učitelských programů do struktury 3+2. Je to jedinečná příležitost znovu zhodnotit zkušenosti z akreditace oborů, vytvořit podmínky, aby posluchači měli dostatek prostoru pro samostudium, aby zvláště v pedagogicko-didakticko-psychologickém bloku byli studenti připraveni v souladu s požadavky praxe (šikana, drogy, agresivita žáků i rodičů – to jsou okruhy problémů, na které nejsou naši čerství absolventi, podle svých prvních zkušeností, dostatečně připraveni).

Myslím, že dramatické diskuse lze očekávat zvláště u oborů, v nichž vedle vědomostní složky hraje stejně důležitou roli také složka dovednostní (tělesná, hudební, výtvarná výchova).

V souvislosti s těmito změnami bude nezbytné kriticky přehlédnout stav kreditního systému a jeho kritérií, stejně tak jej urychleně koordinovat s rámci ECTS, protože jednou z priorit zůstává možnost/povinnost studentů během studia absolvovat jeho část na zahraniční univerzitě.

Prezenční a kombinované studium doktorské

Univerzita musí spolu s vedením fakult a garanty jednotlivých doktorských programů na OU najít motivační či sankční prostředky, které by zvýšily úspěšnost v absolvování doktorského programu. Bude nezbytné znovu promyslet strukturu doktorského studia, zakomponovat do povinností stážování na jiných pracovištích, důsledněji kontrolovat naplňování individuálních studijních plánů.

Další vzdělávání

V oblasti kombinovaného, distančního, dalšího vzdělávání čeká univerzitu nezbytně v následujícím období fáze koordinace. Po prvotních analýzách stavu se ukazuje, že každá z fakult nebo každé z pracovišť zvolilo vlastní a extenzivní cestu rozvoje. Zaměřilo se na další vzdělávání, na možnost poskytovat akreditované obory za úplatu v rámci celoživotního vzdělávání, na cestu rozvoje dalších

Prorektorů zahájili nové volební období

forem vzdělávání (využití e-learningu, distanční vzdělávání), ale jejich práce, často na vysoké kvalitativní úrovni, se děje z hlediska univerzity bez dostatečné souhry.

Z předcházejícího období zůstávají před novým vedením k řešení rozjednané projekty Centra celoživotního vzdělávání, Centra dalšího vzdělávání ve zdravotnictví. Jako naléhavé se dnes jeví vyřešení postavení Kabinetu praxe či Kabinetu češtiny pro cizince, které zajišťují a budou zajišťovat požadavky překračující rámec fakultní.

Doc. RNDr. Dalibor Dvořák, CSc. prorektor pro strategii, organizaci a rozvoj

Byl jsem požádán, abych úvodem svého příspěvku řekl několik slov o sobě.

Protože jsem při různých příležitostech již několikrát uvedl své curriculum vitae, budu stručný. Jsem absolvent Matematicko-fyzikální fakulty UK. Studia jsem ukončil v roce 1968. Do roku 1990 jsem pracoval v ústavech Akademie věd v Praze a Ostravě a ve Vědeckovýzkumném uhelném ústavu v Ostravě-Radvancích. Od roku 1990 působím na Ostravské univerzitě na katedře fyziky Přírodovědecké fakulty. Na univerzitě jsem zastával funkce člena a předsedy fakultního a univerzitního senátu a proděkana pro vědu, výzkum a zahraniční styky Přírodovědecké fakulty. Již několik let zastupuji školu v ekonomické komisi RVŠ. Nikdy jsem nebyl členem jakékoliv politické strany.

A teď snad něco o mých představách a plánech ve funkci prorektora pro strategii, organizaci a rozvoj. Při svém úvodním vystoupení na kolegiu rektora jsem svoje plány shrnul do těchto bodů:

- Optimalizace struktury a organizace rektorátu
  - Sjednocení rozpočtových pravidel v rámci celé univerzity
  - Dokončení převodu mzdové agendy
  - Příprava nových a dokončení rozpracovaných investičních akcí
  - Podstatné rozšíření aktivit univerzity mimo oblast školství
  - Převod univerzity na podmínky po vstupu do EU
- Pokusím se krátce zdůvodnit jednotlivé body.

Optimalizace struktury a organizace práce rektorátu – současná organizační struktura rektorátu zůstává v podstatě v té podobě, která jí byla dána při transformaci bývalé Pedagogické fakulty na univerzitu. Mezitím však došlo nejen ke změně statutu naší školy, z původně rozpočtové organizace jsme se stali organizací veřejně prospěšnou, což znamená mimo jiné změnu účetnictví, ale došlo i ke změně rozpočtových pravidel v rámci univerzity. Tyto změny byly navíc podpořeny nákupem a implementací informačních systémů nejrůznějšího zaměření. Zdá se, že současná organizační struktura, rozdělení kompetencí a odpovědnosti na rektorátu není vzhledem k uvedeným změnám optimální, dokonce brání efektům, které lze oprávněně, např. od zavedení informačních systémů, očekávat. Domnívám se proto, že je nutné provést strukturální a organizační audit rektorátu a na základě závěrů tohoto auditu provést realizaci potřebných změn.

Sjednocení rozpočtových pravidel v rámci celé univerzity – v tomto případě bych chtěl pokračovat ve změnách rozpočtových pravidel v rámci univerzity, které započaly již za předešlého vedení. Mají-li se plně projevit efekty uvedených změn – zprůhlednění toku finančních prostředků a přenesení rozhodování a odpovědnosti se všemi kladnými, ale i zápornými důsledky na základní organizační jednotky, tj. až na katedry, musí být tyto principy důsledně zavedeny na všech organizačních stupních školy.

Dokončení převodu mzdové agendy – i když toto téma spadá věcně pod Optimalizaci struktury a organizace rektorátu, uvádím ho zvlášť, protože je to problematika, která je jednak velmi citlivá,

jednak již byl převod mezd na systém Magion zahájen minulým vedením. A právě problémy spojené s efektivním fungováním nového systému velmi výrazně poukázaly na nutnost zamyslet se nad organizační a kompetenční strukturou rektorátu a celé školy.

Příprava nových a dokončení rozpracovaných investičních akcí – jedním z faktorů limitujících další rozvoj školy jsou omezené dislokační možnosti, ale i nedostatečné přístrojové vybavení výzkumných pracovišť. Rovněž i současný stav mnohých objektů, kterými škola disponuje, je naprosto nevyhovující. Všechny tyto problémy vyžadují finanční prostředky, které jsou nad možnosti naší školy. Jediná reálná možnost, jak potřebné prostředky získat, je podpora státu buď přímo ze státního rozpočtu, nebo prostřednictvím grantů. Vzhledem k napjatému státnímu rozpočtu to není a nebude snadné. Proto je nutné, aby každému rozhodnutí o nové investici předcházela velmi bedlivá úvaha o její smysluplnosti. Získání investičních prostředků je pouze prvním krokem a někdy tím relativně nejsnadnějším. S každou investicí jsou totiž spojeny další finanční náklady, např. krytí odpisů a provozních nákladů, které zatěžují provozní výdaje po celou dobu životnosti dané investice. Na tento fakt mnozí pracovníci zapomínají, zejména jsou-li požadované investice pořizovány z grantových prostředků.

Podstatné rozšíření aktivit univerzity mimo oblast školství – napjatost státního rozpočtu, demografický vývoj a neustále se stupňující konkurence ostatních vysokých škol vyvolávají téměř existenční nutnost diverzifikovat zdroje financování. Navíc i finanční politika grantových agentur, které stále častěji vyžadují spolupráci na financování projektů, resp. uvolňují přidělené prostředky až po úspěšném vyřešení projektu, vyvolávají potřebu radikální změny v přístupu k aktivitám mimo oblast školství, kde lze nutné finanční prostředky získat. Změna přístupu vyžaduje odvahu, fantazii, zkrátka chuť to zkusit. Jiná cesta není.

Převod univerzity na podmínky po vstupu do EU – blížící se termín vstupu naší republiky do EU zcela přirozeně vede k zamyšlení, jaké důsledky z tohoto vstupu vyplývají pro naši školu. Iniciativy jako Boloňská, Pražská nebo Berlínská deklarace vymezují jasnou snahu EU o vytvoření společného vzdělávacího a výzkumného prostoru. Chceme-li se do tohoto prostoru aktivně zapojit, znamená to otevřít se, pružně reagovat na všechny aktivity a nebát se experimentovat. Musíme být připraveni na to, že naši studenti budou alespoň část studia absolvovat na zahraničních školách, a naopak musíme být připraveni zájemce ze zahraničí přijmout. Lze tedy očekávat, že poměry na naší škole budou porovnávány s poměry na zahraničních školách, a je v našem zájmu, abychom při tomto hodnocení vyšli co nejlépe.

Akademičtí pracovníci se pak budou muset výrazněji zapojovat do mezinárodních projektů ať už výzkumného, nebo rozvojového charakteru. Bude to nejen otázkou prestiže a důkazu odborné úrovně, ale i možnost další a relativně výrazné diverzifikace finančních zdrojů.

Samozřejmě si nedělám nárok na to, že tento výčet uvádí všechny problémy, které je třeba řešit. Ale na základě zkušeností, které jsem během svého působení na naší škole získal, musím konstatovat, že myšlení mnoha akademických pracovníků je zatíženo setrvačností, která se překonává velmi obtížně, a tříleté funkční období je mnohdy pro realizaci jakékoliv změny relativně krátké. Jsem si proto vědom toho, že nutnou podmínkou pro posun při řešení uvedených problémů je nezbytná podpora a aktivní přístup všech pracovníků, kterých se daný problém týká nebo kteří mohou k řešení daného problému přispět. A tuto podporu lze získat jedině trpělivou, otevřenou a především konstruktivní diskusí. Představy a snahu bych měl a teď je nutné jenom tyto plány realizovat. Doufám, že se mi to alespoň částečně podaří.

Prorektoréři zahájili nové volební období

MUDr. Ing. Miroslav Přádka, Ph.D.
prorektor pro vědu, uměleckou činnost
a zahraniční vztahy

Pokud dovolíte, pokusím se odpovědět na Vaše otázky s maximální stručností.

Pocházím ze severní Moravy, z Frýdku-Místku, kde v současné době také žiji. Po absolvování místeckého Gymnázia P. Bezruč je se vydal studovat do Brna, kde jsem absolvoval jednak Fakultu elektrotechniky a informatiky Vysokého učení technického v Brně, jednak Lékařskou fakultu Masarykovy univerzity. Po studiích jsem určitou dobu působil v zahraničí jako hostující profesor na Universidad Rovira i Virgili v Tarragoně ve Španělsku.

Po návratu z ciziny jsem se vrátil do rodného kraje a nastoupil na Ostravskou univerzitu, kam mne v podstatě přivedla náhoda. Po dohodě s děkanem Zdravotně sociální fakulty OU doc. MUDr. Jaroslavem Horáčkem, CSc., jsem od roku 2000 začal pracovat na Ústavu patologické anatomie Zdravotně sociální fakulty, kde působím doposud. Pro bližší představu uvádím, že tento ústav zajišťuje pro studenty nelékařských zdravotnických oborů naší univerzity výuku morfologických předmětů, tedy především anatomie a patologie.

Mé představy a plány prodělaly za poslední čtyři týdny, které uběhly od mého jmenování, zásadní změny. V současné době vidím krátkodobé a střednědobé úkoly s různým stupněm priority.

K těm krátkodobým úkolům, které by měly být vyřešeny co nejdříve, řadím především zabezpečení vybraných projektů Interní grantové soutěže Ostravské univerzity pro tento rok a dále vydání publikací, které v rámci Edice Universum byly připraveny do tisku.

V souvislosti s řešením projektů vědy a výzkumu, ale také projektů s odlišným zaměřením, které se v tomto roce budou řešit, sledávám priority v co možno nejrychlejších dokončení a implementaci informačního systému Projekt, který zdokonalí administrativní zpracování projektů v souvislosti s databází PUBL

a se systémem Magion. Domnívám se, že změnu v přístupu podávání projektových žádostí, zejména u těch s finanční spoluúčastí univerzity, už mnozí zaznamenali. Nový informační systém výrazně zpřehlední, a doufám, že i zjednoduší administrativu spojenou s projekty.

Ke střednědobým úkolům řadím nutnost definovat zaměření oblasti vědy, výzkumu a umělecké činnosti Ostravské univerzity jednak v rámci aktualizace platného Dlouhodobého záměru OU, jednak v rámci přípravy nového dlouhodobého záměru, který bude platit od roku 2006. Skutečnosti, které tento proces ovlivní, jsou následující:

- úspěšnost letos podávaných výzkumných záměrů,
- priority Národního programu výzkumu II, realizovaného v České republice od roku 2006,
- schopnost využít rozvojových oblastí pro Ostravskou univerzitu, jako např. oblast vědy a výzkumu v profesních specializacích dle zákona 96/2004 Sb. (zákon o nelékařských zdravotnických povoláních) atd.

V oblasti zahraničních vztahů budou dále rozvíjeny stávající programy, jako je Socrates-Erasmus, Socrates-Grundtvick či Leonardo. Poté, co v květnu vstoupíme do Evropské unie, budeme moci využít i dalších programů, jako například programu Tempus, Erasmus-Mundus a E-learning, kde zvážíme naši účast. Vzhledem k tomu, že Evropská unie disponuje dalšími programy v oblasti vzdělávání, např. programy spolupráce EU-USA a EU-Kanada, měli bychom dokázat využít i možnosti v rámci těchto programů.

Ve výběru zemí, kde budeme hledat partnery, však zcela určitě upřednostním spolupráci se zeměmi, které před námi v rámci EU neuzavírají svůj pracovní trh, a dále s USA a Kanadou.

Na závěr dovoluji, abych i přes výše nastíněné úkoly vyjádřil to podstatnější. Podmínkou pro úspěšné zvládnutí problémů, které vznikají a budou vznikat, je určitá otevřenost mezi těmi, jichž se problém týká. A o tuto otevřenost se v největší možné míře budu snažit.

Přípravila

JIŘINA VEČEŘOVÁ

Studium radiologických asistentů na Ostravské univerzitě

Studijní obor Radiologický asistent doplnil v akademickém roce 2003/2004 nabídku oborů na Zdravotně sociální fakultě Ostravské univerzity. Nový studijní obor byl akreditován jako druhý v republice a doplnil tak možnost univerzitního vzdělávání pro radiologické asistenty, a to především na severní Moravě a ve Slezsku.

Při jeho zrodu stálo několik nadšenců pro radiologii, především MUDr. Chmelová, Ph.D., a Mgr. Koval, kteří už mají s výukou na ZSF OU bohaté zkušenosti. Garantem otevřeného oboru je prof. MUDr. J. Nekula, CSc., přednosta Radiologické kliniky LF UP Olomouc.

Několikaletá práce těchto lidí byla úspěšná a studijní obor Radiologický asistent byl v červnu 2003 akreditován jako řádné tříleté bakalářské studium v prezenční formě.

Díky obětavé práci všech kolegů se v relativně krátkém čase od akreditace zorganizovaly přijímací zkoušky. Pohovory se konaly dne 19. 9. 2003 v prostorách

ZSF OU. Přihlášku si podali 32 uchazeči a z toho se jich 29 dostavilo ke zkoušce.

Samotná přijímací zkouška proběhla formou písemného testu z fyziky, chemie, biologie a motivačního pohovoru. Vědomostí studentů hodnotila čtyřčlenná komise ve složení: doc. RNDr. Jiří Švec, CSc., MUDr. Jana Chmelová, Ph.D., RNDr. Kristian Šafarčík, Ph.D., RNDr. Vojtěch Ullmann. Komise byla příjemně překvapena znalostmi a zájmem některých uchazečů. Do 1. ročníku bylo přijato 16 studentů.

Garantem výuky oboru je s účinností od 1. 10. 2003 nově vzniklý Ústav zobrazovacích metod ZSF OU pod vedením MUDr. Jany Chmelové, Ph.D. Učitelé ÚZM ZSF OU se kromě výuky nového oboru budou spolupodílet na vědecko-výzkumné činnosti ZSF OU.

Dne 3. 10. 2003 se uskutečnila imatrikulace nových studentů v Domě kultury v Ostravě-Zábřehu a 6. 10. 2003 byla zahájena výuka.

Výuku zajišťují zkušení pedagogové ze ZSF OU, kteří dosud působili na jiných katedrách a mají se zdravotnickým vzděláváním zkušenosti. Část fyzikálních a technických předmětů zajišťují pedagogové s dlouholetou praxí na Vysoké škole báňské-Technické univerzitě Ostrava.

Jsem rád, že i přes všechny problémy a překážky je vzdělávání radiologických asistentů v Ostravě na dobré cestě a přispěje výraznou mírou ke zvýšení odborné úrovně našeho oboru.

KAROL KORHELÍK,

ÚSTAV ZOBRAZOVACÍCH METOD, ZSF OU

10. výročí oddělení španělštiny na Ostravské univerzitě

Není snadné v krátkém příspěvku bilancovat 10 let práce pedagogů, studijního úsilí mnoha studentů nebo psát o uplatnění absolventů v praxi. Domnívám se, že hodnocení našich výsledků přísluší vedení fakulty a univerzity, našim absolventům, ale i celé ostravské veřejnosti.

V uplynulých březnových dnech jsme v Týdnu španělské kultury vzpomínali na začátky v roce 1992, kdy díky iniciativě děkanky Filozofické fakulty doc. Evy Mrhačové bylo založeno Francouzské středisko v Mariánských Horách, byly pronajaty a vybaveny posluchárny na Zahradní ulici a současně byl vypracován studijní program paní profesorkou Svatavou Urbanovou.

V roce 1993 byla ustavena katedra románských jazyků – francouzštiny a španělštiny pod vedením PhDr. Jany Pavlískové. Vedoucí španělské sekce se stala PhDr. Hana Cincibuchová, která položila základy nového tříletého oboru, v té době jediného v republice: Španělština pro hospodářskou sféru a cestovní ruch. Mezi spoluvůdce a první pedagogy patří i PhDr. Jaroslav Reska.

Dalším významným mezníkem v budování katedry byly dva královské dary: 356 titulů a poté dalších 440 knih věnovaných španělským královstvím. Děkanka fakulty doc. Mrhačová se významně zasloužila o španělskou knihovnu, když požádala krále Juana Carlose I. o knižní dar.

O dva roky (1995) později prof. Oldřich Bělíč a prof. Svatava Urbanová již připravovali podmínky pro zřízení magisterského studia a vypracovali studijní program nového magisterského oboru.

Ze Zahradní ulice se přestěhovala katedra v roce 1996 do renovovaných prostor na ulici Zelené. Dnešní sídlo má v budově Filozofické fakulty na ulici Čsl. legií (od roku 2004).

V akademickém roce 2003/2004 působí na katedře osm vyučujících, mezi nimiž od samého začátku jsou dva univerzitní profesori: prof. Lubomír Bartoš, prof. Piotr Sawicki a PhDr. Jaroslav Reska. Odborné asistentky: Mgr. Tamara Brancová, Mgr. Kornélia Machová a Mgr. David Jašek jako lektor jsou dalšími pedagogy na katedře. Mgr. Jana Veselá je vedoucí sekce španělštiny. Mgr. Tomáš Pek je externím učitelem.

Mezi členy sekce, ale i katedry bychom obrazně mohli zařadit i paní doc. Evu Mrhačovou, protože výčet jejích zásluh o katedru ještě nekončí. V nelehkém období, když jsme sváděli boj o budoucnost katedry předkládanými akreditačními spisy, nám byla velkou morální oporou.

Za celé trvání katedry jsme nepřestali věřit, že výuka románských jazyků na vysokoškolské úrovni má na severu Moravy své opodstatnění. I proto jsme rozšířili nabídku o latinu, italštinu a portugalštinu – prozatím vyučované jako „lektorské jazyky“.

Snažíme se vyjít vstříc i zájemcům o španělštinu a francouzštinu z řad studentů celé Ostravské univerzity, které vyučujeme v 4semestrálním studiu základům románských jazyků. Vedeme je (vedle studentů bakalářského a magisterského oborového studia) k poznání „románského světa“, který v budoucnosti určitě nebude vedle anglosaského opomíjen.

Ohlédnutí za uplynulým obdobím a malou informací o současnosti bych ráda doplnila o naše plány do nejbližšího období.

Publikační činnost, vydávání učebnic, práce na grantech je běžnou pracovní náplní všech kateder. Přípravnými kurzy, pomaturitním jednoletým kurzem chceme získat ještě další zájemce o španělštinu.

Spolupráce s univerzitami v Santanderu a Malaze v rámci programu Erasmus-Sokrates se již slibně po dva roky uskutečňuje. Stipendia pro studenty i mobilita vyučujících je dobrou perspektivou a motivací v naší práci.

Projektů je více, některé jsou již hotové, některé jsou ve stadiu přípravy a další... O těch Vás budeme informovat později. Aby se nám povedly a následujících 10 let bylo ještě plodnějších, si přejeme my, **katedra romanistiky**, a Vy nám, prosíme, držte palce.

MGR. KORNÉLIA MACHOVÁ
KATEDRA ROMANISTIKY

Řekli a napsali o Týdnu španělské kultury na katedře romanistiky (oddělení španělštiny) FF OU

Andrea Fajkusová, Český rozhlas Praha, španělské vysílání, 3. 3. 2004, webová stránka <http://www.radio.cz/es/articulo/51264>

I. Španělské srdce Ostravy bije stále silněji

Spousty sněhu přivítaly Týden španělské kultury, který se v těchto dnech slaví v severomoravské metropoli Ostravě.

Ani střeoevropská zima nedokázala sevřít hispánský temperament svým ledovým krunýřem. Dny španělské kultury se totiž v Ostravě již staly tradicí. Program Španělského týdne, jak uvedla Jana Veselá, vedoucí oddělení španělštiny na Ostravské univerzitě a organizátorka celé akce, zahrnuje mimo jiné řadu přednášek o literatuře, o rozhlasovém a televizním vysílání či o životě v zemích Latinské Ameriky, jež připravili profesori z českých i španělských univerzit.

„Jsme rádi, že můžeme otevřít španělskou knihovnu v našem novém sídle, v centru Ostravy. Teprve před měsícem jsme

se přestěhovali a už jsme stihli knihovnu uspořádat; je v ní 1500 titulů: knih, učebních pomůcek, nahrávek atd.“

„Španělský týden vyvrcholí v pátek divadelním představením,“ zdůraznila Jana Veselá.

„Jde o studentské divadlo z Wrocławu, z Polska, které přijede zahrát ve španělštině dílo *Lope de Vegy Zahradníkův pes*.“

Pod bílým hávem sněhu, který pokrývá město, jemuž řada Čechů neřekne jinak než černé a hornické, se toto pondělí znovu rozeznělo španělské srdce. Studentky tance z Janáčkovy konzervatoře rozvlnily vzduch v aule Ostravské univerzity, když vtančily na pódium se svými sevillanami, rumbou a kastanětami.

Jejich profesorka Magdalena Šuláková nám vysvětlila, proč ji přitahují španělské lidové tance:

„Je to v rytmu. Není to technický tanec, který spočívá jen v pohybech paží a nohou. Musí to vycházet zevnitř, musíte to cítit. Právě to mě přitahuje a vždycky mě to pozvedne ze židle, ať jsem veselá, nebo

smutná. To se nedá s jiným tancem srovnat.“

Přel. Petra Zábajová,
studentka 2. roč. bakalářského studia
Španělština ve sféře podnikání
katedra romanistiky FF OU
(oddělení španělštiny)

Andrea Fajkusová, Český rozhlas Praha, španělské vysílání, 4. 3. 2004, webová stránka <http://www.radio.cz/es/articulo/51330>

II. Ostravští hispanisté slaví své desáté výročí

Ostrava je rodištěm Zdeňka Šmída, jednoho z nejlepších českých překladatelů Dona Quijota. Před deseti lety pak v severomoravské metropoli symbolicky vzniklo oddělení hispanistických studií.

Ostravská univerzita nemá stoletou tradici jako jiná univerzitní centra v České republice. Je to jedna ze státních univerzit, které vznikly po pádu železné opony. Svou

dokončení na str. 6

Řekli a napsali o Týdnu španělské kultury na katedře romanistiky (oddělení španělštiny) FF OU

dokončení ze str. 5

kratší historickou existenci však nahrazuje nadšením. Právě před deseti lety ukončili svůj akademický rok v Ostravě první studenti oboru španělštiny.

Vedoucí oddělení hispanistických studií Ostravské univerzity Jana Veselá zdůrazňuje, že zájem o španělštinu v regionu neupadá. Naopak, je tolik uchazečů, že ne všem se podaří dostat se na fakultu. Jana Veselá se domnívá, že budoucí hispanisty motivuje především láska k oboru.

„Ano, láska, mají rádi španělštinu, jsou nadšeni španělsky mluvícími zeměmi... Myslím, že je to hlavně láska k jazyku.“

Dále nám Jana Veselá sdělila, že Ostravská univerzita nabízí bakalářské a magister-

ské studium španělštiny.

„Bakalářský program je náš první program, který jsme před deseti lety zpracovali. Je to studium tříleté, tedy dosti krátké, ale abych tak řekla velmi zhuštěné, protože studenti se učí obchodní španělštině, profesní španělštině..., mají samozřejmě také přednášky z literatury a jazykovědy. Profesní uplatnění studentů je různé. Pracují pak jako letušky, recepční, průvodci, překladatelé atd. Magisterský program připravuje budoucí učitele.“

Dobrá knihovna je zdrojem poznání. *„Habent sua fata libelli“* – „Knihy mají svůj osud.“ Svůj osud mají i knihy španělské knihovny Ostravské univerzity z roku 1993. Dr. Jaroslav Reska k tomu poznamenal:

„Děkanka Filozofické fakulty se obrátila na krále Juana Carlose I. s prosbou o knižní dar. Odpověď byla vpravdě velkorysá: přibližně deset balíků knih s 356 tituly. Ještě jsme se však ani nestačili pokochat tímto pokladem vědění, když přišlo nové překvapení: další dar o 440 titulech, které nám věnovalo Španělské království.“

Hispanisté se usadili v Ostravě a pevně tu zapustili kořeny, jimiž přivádějí na průmyslový sever Moravy kulturu plnou slunce a radosti.

Přel. Petr Všeticka, student 2. roč. bakalářského studia Španělština ve sféře podnikání katedra romanistiky FF OU (oddělení španělštiny)

14. ročník Mezinárodní matematické soutěže Vojtěcha Jarníka

Ve středu dne 31. března 2004 se na katedře matematiky Přírodovědecké fakulty Ostravské univerzity uskutečnil už 14. ročník Mezinárodní matematické soutěže Vojtěcha Jarníka. Tato soutěž vznikla před třinácti lety a je určena pro studenty matematiky studující na vysoké škole. Pořádá se v Ostravě každým rokem a dělí se do dvou kategorií. První kategorie je pro studenty prvního a druhého ročníku vysoké školy a druhá pro studenty třetího, čtvrtého a pátého ročníku.

Letos se zúčastnili nejlepší studenti matematiky z 24 nejdůležitějších univerzit 11 států střední Evropy. Před touto soutěží se na každé univerzitě konala jednotlivá předkola, ze kterých byli studenti nominováni na soutěž do Ostravy. Jedná se tedy o středoevropskou elitu a většina těchto studentů jsou obvykle bývalí vítězové matematických olympiád v jednotlivých státech, respektive ti, kteří se umístili na předních místech.

V úterý dne 30. 3. 2004 zasedla mezinárodní jury složená ze 24 zástupců jednotlivých univerzit, která vybrala čtyři příklady do každé kategorie. Každá univerzita s sebou přivezla dva příklady, do každé kategorie jeden. Jejich výběr není jednoduchá záležitost, protože se musí brát ohled nejen na kvalitu příkladu, ale také na jejich vyváženost. Aby se třeba nestalo, že všechny příklady by byly z algebry. Dále byl zvolen předseda mezinárodní jury, profesor Kós z Budapeštské univerzity, který celou soutěž

řídil, stejně jako v minulém ročníku. Oficiální zahájení soutěže proběhlo ve středu dne 2. 4. 2004 v aule Ostravské univerzity a vlastní soutěž začala v 9.30 na katedře matematiky PřF OU.

Studenti soutěžili o peníze. Za první místo v každé kategorii bylo 7 000 Kč, za druhé 4 000 Kč a za třetí 1 000 Kč. Každý student za každý příklad získal jistý počet bodů, ty se sečetly a udělal se pořadník. Úlohy opravovali jednotliví členové mezinárodní jury. Každá úloha byla opravena minimálně třikrát.

Vyhlášení oficiálních výsledků proběhlo odpoledne 1. 4. 2004 v Aule Ostravské univerzity. V první kategorii (první a druhý ročník vysokých škol) zvítězil Endre Csóka (Budapešť), druhé místo patří Martinu Tancerovi (Praha) a na třetím až sedmém místě skončili Aleksandr Ilić (Niš), Demeter Kiss (Budapešť), Liviu Paunescu (Bukurešť), Pawel Januszewski (Krakov) a Viktor Harangi (Budapešť).

Ve druhé kategorii (třetí až pátý ročník vysokých škol) zvítězil Jakub Wojtaszczyk (Varšava) a na druhém až třetím místě skončili András Mathé (Budapešť) a Sławomir Dinew (Krakov).

Celkem se zúčastnilo 92 studentů, z toho 59 studentů v první kategorii a 33 studentů ve druhé kategorii.

DOC. RNDR. JAROSLAV HANČL, CSC., A MGR. DAVID BARTL
KATEDRA MATEMATIKY PŘF OU

GRAFICKÝ DESIGN Z POLSKA

Mimořádnou událostí uměleckou i společenskou se stala vernisáž výstavy Michała Kliše & Mariana Oslisla z Akademii Sztuk Pięknych w Katowicach „Plakaty“, která byla instalována v Galerii Student Ostravské univerzity ve dnech 16. 3. – 8. 4. 2004. Vernisáž proběhla za účasti obou autorů, dále pak prorektora Akademie Sztuk Pięknych w Katowicach prof. Manuela Sabalczyka a ředitelky Instytutu Sztuki Pięknych Wydziału Artystycznego Uniwersytetu Śląskiego v Cieszynie prof. Małgorzaty Łuszczak.

Kolekcí 60 plakátů se prezentovali špičkoví polští autoři, kteří spoluvytvářejí současnou podobu polského plakátu. Ta vychází z nebyvalé kvalitní produkce 2. poloviny 20. století, kdy se stal polský plakát bez nadsázky světovým fenoménem nejen kvalitou, ale také významnými organizačními počiny v rámci Polska (Katovice), ale především na mezinárodní úrovni – Muzeum plakátu Varšava, celá řada výstav, a nikoliv v poslední řadě také angažmá polských grafiků na velkých světových přehlídkách, kde se nezřídka stali laureáty a nositeli významných cen.

Tento úspěch umožnila široká a dobře organizovaná základna vysokého uměleckého školství, jež si i v dobách nejtěžšího politického útlaku zachovala autonomii a akademické svobody v širší ve východním bloku neobvyklé. Jedním z center připravujících vynikající grafické designéry byla Akademia Sztuk Pięknych v Krakově a od roku 1954 také Filia ASP Krakov v Katovicích. V roce 2001 se tato svým způsobem už léta vyprofilovaná a pouze organizačně svázaná Akademie osamostatnila a výsledkem byla akreditace nové, dynamicky se rozvíjející ASP, jež se stala přirozeným centrem vysokého uměleckého

školství ve Slezsku. Razantní – a náš obdiv (a trochu s povzdechem i závist) zasluhující – byla pak podpora vojvodství, samostatného města Katovice, jež umožnila, aby se letitá tradice provázala s nejmodernějšími přístupy a technologiemi, včetně expanze do postupně se rekonstruujících budov bývalých kasáren. V osobách Michała Kliše a Mariana Oslisla se pak šťastně dokumentuje symbióza špičkového grafického designu a také vynikajících vysokoškolských pedagogů a managerů.

Michal Kliś (*1945) absolvoval v roce 1974 ASP v Krakově Wydział Grafiki v Katovicích. V letech 1993-1999 vykonával funkci děkana v katovické Filii ASP v Krakově a od roku 2001 je rektorem Akademie Sztuk Pięknych v Katovicích. Věnuje se plakátu, malířství, volné grafice a grafickému designu. Získal řadu ocenění nejen v Polsku (Biennale Plakatu Polskiego Katowice 1987 – Zlatá medaile v letech 1987 a 2001), ale i v zahraničí (stříbrná medaile na Mezinárodním bienále užité grafiky v Brně 1986).

Marian Oslislo (*1955) vystudoval na katovické Filii ASP v Krakově (1982), je vedoucím ateliéru Nových médií a prorektorem ASP Katovice pro zahraniční styky. Uspořádal řadu samostatných výstav doma i v cizině (Německo, USA) a zúčastnil se řady světových přehlídek grafického designu v zahraničí [Finsko – Biennale Plakátu v Lahti (1997), Japonsko – Biennale Plakátu v Toyame (1998) a 3. mezinárodní výstava v Ogakhi (2000), Čína – 2. mezinárodní výstava plakátu Ninbo (2001) atd.]. Marian Oslislo se věnuje grafickému designu a volné grafice.

Pro obě vystavené kolekce je charakteristická provázanost prvků volné grafiky (kresba, často vypointovaná do anekdotické hyperboly) a grafického designu, kde zvláš-

tě typografii plakátu je věnována mimořádná pozornost. Především pak u M. Oslisla se pak typografické elementy stávají vedle nositele obsahového sdělení samostatnými výtvarnými prvky a autor si může dovolit gradovat tuto rozvolněnost sémantickou na samu hranici čitelnosti – plakáty pak žijí svým vlastním neobvyklým rytmem a napětím.

Výstava je počátkem, příslibem spolupráce ASP Katovice a Ostravské univerzity. Jednání, která měli zástupci obou institucí, otevřela cestu k výměně studentů a pedagogů a k účasti na grantových aktivitách.

Závěrem dovoluje vyslovit poděkování katedře výtvarné výchovy Pedagogické fakulty za velkorysé gesto, kterým bylo zařazení výstavy do již hotového výtvarného programu pro rok 2004, a konkrétně PhDr. Ondřeji Vorlovi, vedoucímu katedry výtvarné výchovy, a Mgr. Jiřímu Pometlovi za péči a nasazení při instalaci výstavy a organizaci vernisáže. Bez jejich pomoci by se tento projekt podařilo uskutečnit jen s obtížemi.

ZBYNĚK JANÁČEK

Grafika roku na Ostravskou univerzitu

Desátý jubilejní ročník celostátní soutěže Grafika roku 2003 – občanského sdružení Inter-Kontakt-Grafik a Hlavního města Prahy – byl pro pedagogy a studenty Ostravské univerzity více než úspěšný. V kategorii A – grafické listy bez omezení formátu a technik – byli nominováni prof. Eduard Ovčáček, akademický malíř, a doc. PhDr. Zbyněk Janáček. V kategorii studentských prací jednu ze dvou hlavních cen získala posluchačka 5. ročníku Ateliéru volné a užité grafiky KVT Hana Lukášová za práce vzniklé pod vedením doc. PhDr. Zbyňka Janáčka. Porota ocenila netradiční přístup k využití digitálních technologií, výsledné práce mají haptické a malířské kvality. Speciální cenu za grafické techniky – počítačovou grafiku, jejímž sponzorem je Nadace Českého fondu umění, získal doc. PhDr. Zbyněk Janáček za digitální grafiku s názvem Velká elipsa (2003). Oceněné práce jsou součástí výstavy Grafika roku 2003, která byla slavnostně zahájena 6. 4. 2004 v Clamm-Gallasově paláci v Praze. Všem oceněným patří za jejich mimořádný úspěch blahopřání a poděkování za vynikající reprezentaci univerzity.

PHDR. DIANA SVOBODOVÁ

Filozofická fakulta chystá pro studenty exotické jazyky!

Naše doba je dobou, která mladým lidem umožňuje naplňovat i ty nejodvážnější cestovatelské sny, dobou, kdy prudce vzrostl význam mezilidské komunikace, kdy se vzdálenosti mezi zeměmi zkracují a obrovského významu nabývá osobní, nezprostředkovaná zkušenost.

Moderní vysoká škola by ze všech těchto důvodů měla studentům poskytnout co nejpestřejší nabídku studia kultur a studia lektorských jazyků.

Filozofická fakulta Ostravské univerzity tuto ideu uchopila a nabídku osmi lektorských jazyků (angličtina, němčina, ruština, francouzština, španělština, italština, portugalština a hebrejština) od příštího roku

podstatně rozšíří. Podařilo se nám sestavit pětičlenný sbor lektorů exotických jazyků-rodilých mluvčích, kteří budou schopni podat studentům i zaslíbené informace o kultuře a zvyklostech ve své zemi. Lektorský sbor tvoří: Číňanka, Japonka, Alžírčan/Francouz, Vietnamec a Rom.

Možnost zvolit si studium některého z těchto lektorských jazyků nabídneme studentům všech fakult Ostravské univerzity. V rámci kreditního systému budou nové lektorské jazyky mít tuto charakteristiku: skupina předmětů B nebo C, semináře 2 hod. týdně, 2 nebo 4 semestry, po 2. semestru zkouška ze základů daného

dokončení na str. 8

Filozofická fakulta chystá pro studenty exotické jazyky!

dokončení ze str. 7

jazyka. Kreditní ohodnocení bude následující: zápočet - 4 kredity, zkouška - 5 kreditů. Věříme, že studenti využijí této nabídky, která je na českých vysokých školách zcela ojedinělá, jak již stačili zjistit novináři.

Po zveřejnění zprávy o tom, že filozofická fakulta chystá otevření těchto jazyků, jsem dostala řadu dopisů, které toto rozhodnutí velice vítají. Cituji z jednoho mailového dopisu:

„*Staram se o prodej našich substancí v Asii. Prestoze oficialnim jednacim jazykem je stale anglictina, stava se postupne nutnosti proniknout i do tajů jazyku místnich. Nase největsi asijske trhy mluvi arabsky a japonsky.*“

A nyní Vám, představím lektory jednotlivých jazyků:

Paní **Wenxiu Procházková** je Číňanka pocházející z Pekingu, kde jako absolventka konzervatoře vyučovala zpěv a hru na klavír. Se svým českým manželem se seznámila při jeho obchodní cestě do Číny. V Ostravě žije 12 let. Naučila se velmi dobře česky (kurs češtiny navštěvovala v letech 94-95 na naší Filozofické fakultě!). Příležitostně tlumočí obchodní jednání z čínštiny do češtiny a naopak. Má dva syny a jejím největším koníčkem je zpěv a hra na klavír.

Paní **Mami Navrátilová** je Japonka z největšího japonského ostrova Honšú, kde vystudovala módní návrhářství. Se svým českým manželem se seznámila v Londýně, kam odcestovala, aby se zdokonalila v angličtině. V České republice žije 10 let a hovoří výborně česky. Má dva syny. Jejím koníčkem je módní návrhářství. Příležitostně tlumočí z japonštiny do češtiny i naopak a pomáhá manželovi v jeho konzultační firmě. Jezdí tlumočit i do Prahy.

Pan **Said Habboudji** o sobě říká, že má dvě vlasti – Alžírsko a Francii a dva mateřské jazyky – arabštinu a francouzštinu. Na univerzitě v Alžírsku studoval tělesnou výchovu a také francouzštinu. Před osmi lety přijel do České republiky, oženil se zde (s naší absolventkou oborů francouzština-španělština!) a už u nás zůstal, takže má teď, jak říká, třetí vlast. Hovoří perfektně česky. Na jednom ostravském gymnáziu vyučuje tělocvik a francouzštinu. Provozuje aktivně volejbal – jako hráč i jako trenér. Je velkým fanouškem Baníku.

Pan **Phan Van Dao** je Vietnámec pocházející z jižního Vietnamu. V Ostravě žije od r. 1984. Je absolventem Strojní fakulty Vysoké školy báňské, kde rovněž absolvoval interní doktorské studium, má tedy tituly „ing., CSc.“. Je ženatý a má dvě dcery. V Ostravě působí v podnikatelské sféře. Hovoří perfektně česky. Na výuku u nás se velice těší, má už totiž přesně promyšleno, jak bude studentům podávat vietnamskou gramatiku (vietnamština na rozdíl od čínštiny a japonštiny používá latinku!)

K exotické nabídce jazyků se vedení Filozofické fakulty rozhodlo přiřadit také romštinu, jazyk patřící k indické větvi indoevropské rodiny.

Naším lektorem romštiny bude pan **Jan Horváth**, romský básník a žurnalista žijící v našem regionu, který (cituji z anotace k jeho knížce *Tumenge* – Vám, vydalo nakl. Petrov v edici NEW LINE) „*celou svou tvorbou chce ukázat, že*

romský lid a jeho jazyk je svébytný a rovnocenný všem ostatním.“ Podle romského časopisu ROMANO DŽANIBEN 1-2/1999 patří mezi nejvýznamnější romské osobnosti v České republice. Naše univerzita pro něho nebude zcela novým působištěm – spolupracuje řadu let s paní docentkou Pavelčíkovou z katedry historie FF.

Věříme, milí studenti Ostravské univerzity, že naši nabídky naučit se základům jazyků pro nás tak exotických využijete. Věříme, že Vaše seznámení s lektory, kteří Vám mohou podat bezprostřední informace o dějinách a kultuře svých národů, po všech stránkách obohatí Vaše vzdělání, Váš celkový kulturní a politický rozhled, ale i Váš lidský pohled na svět.

DOC. DR. EVA MRHAČOVÁ, DĚKANKA

„...umieram im w ustach i oni mają w swoim otworze gębowym pełno mego trupa...“

V pondělí 29. března 2004 uspořádala sekce polonistiky katedry slavistiky Filozofické fakulty Ostravské univerzity jednání studentskou vědeckou konferencí. Tato již tradiční akce věnovaná výsledkům samostatné vědecké práce studentů byla tentokrát nazvaná Witold Gombrowicz – pohled zvenčí a konala se u příležitosti 100. výročí narození jednoho z nejkontroverznějších polských spisovatelů 20. století, který je znám svými vyhraněnými, ale často pravdivými postoji k vlastní zemi a národu.

Studenti přednesli nejen referáty týkající se autorovy tvorby („*Literatura wygnana*“ v *Deníku Witolda Gombrowicze* Michaly Benešové z Prahy, *Witold Gombrowicz – między snem i jawą* Kateřiny Kocierzové, *Pomografia – burzenie mitów literatury polskiej* Anny Pomykaczové, obě z Ostravy) a ohlasu kritiky na jeho dílo (*Krytyka Ferdynand w XX leciu międzywojennym* Małgorzaty Bienioszekové z Katowic), ale také se pokusili o přiblížení jeho osobnosti, sociálně-kulturních podmínek doby, v níž žil, a názorů, k nimž Gombrowicz dospěl během dlouholetého pobytu v argentinské emigraci (*Witold Gombrowicz na emigracji* Barbary Kudajové z Opolí, *Doba, do jaké se narodil Witold Gombrowicz - spisovatel* Jany Pawlasové z Ostravy).

Nejpřínosnější prací byl hlasováním posluchačů zvolen referát studenta 2. ročníku ostravské polonistiky Michała Przywary - *Pogoń Gombrowicza za autentycznością*. Autor byl za své úsilí odměněn knižní publikací *Vzpomínky na Polsko* W. Gombrowicze předanou garantem konference a znalcem polské literatury dr. Petrem Vidlákem, kterému tímto děkujeme za bezchybnou přípravu a zdárný průběh celé akce.

Studentská vědecká konference byla také výbornou příležitostí k setkání studentů a pedagogů a k výměně názorů. Zpestřením studentského setkání byla účast vždy vítaných hostů: Grażyny Kostrusiakové, konzulky pro kulturu a školství Generálního konzulátu Polské republiky v Ostravě, zástupců oddělení polonistiky a také lektorů polštiny z univerzity v Praze a Olomouci.

Tento ročník polonistické studentské vědecké konference proběhl bezesporu podle představ studentů a byl potřebnou inspirací a návodem pro jejich další vědeckou práci.

Rovněž děkujeme ředitelce knihovny Ostravské univerzity Mgr. J. Krkoškové za významnou pomoc při organizaci konference a poskytnutí jednacích místností knihovny, v jejichž moderních prostorách setkání proběhlo.

Slova uvedená v titulu článku pronesl Witold Gombrowicz na zasedání Diskusního klubu v Los Angeles (*Deník 1953–1956*).

MR. TOMÁŠ TYPOVSKÝ
KATEDRA SLAVISTIKY

Na okraj Výroční zprávy 2003 Pdf OU

Tak jako každoročně vydala i letos počátkem dubna Pedagogická fakulta Ostravské univerzity svou Výroční zprávu za uplynulý rok. Vedení fakulty na jejích stránkách předkládá řeči čísel, grafů, tabulek a sumarizací činností to, co tvoří náplň naší společné práce. Je otázkou, zda se v takovém přístupu neztrácí to podstatné, tj. život sám a lidé, pedagogové, neakademictí pracovníci a především studenti. Přiznám se, že opakovaně, když usedám nad korekturou nové Výroční zprávy a porovnávám ji s mozaikou vzpomínek uplynulého roku (2003) a i Výroční zprávu za rok předcházející (2002), sílí ve mně skepse a pochybnost, zda úvodem vyslovená úvaha přece jen není toliko hypotézou, ale tvrzením nikoliv bez ambicí na pravdivost. A snad ještě jednu poznámku mi dovoluete: kdo je „čtenářem“ Výročních zpráv a je vůbec o taková shrnutí v akademické obci zájem? A pokud ano, jaká je jejich reflexe za posledních několik let? Pracují kolegyně a kolegové s údaji, které vedení fakulty sestavuje, skutečně tvořivě, anebo je pouze „zakládají“?

Výroční zpráva 2003 je jako všechny ostatní na straně jedné souhrnem úspěchů, radostných sdělení, potěšujících zjištění podepřených konkrétními údaji – a za to vše patří všem na fakultě poděkování a uznání.

Na druhé straně však Výroční zpráva vždy po roce na nás, na celou akademickou obec, doslova zívne poznatky, jež svou starostí čtenáře opakovaně vtlačí do křesla. Omlouvám se tedy všem, kteří uplynulý rok 2003 uzavřeli s dobrými pocity, že nebudou psát o nich, o jejich práci, ale naopak, že upozorním na jevy a trendy, jež trvají, a dokonce se prohlubují, popřípadě o skutečnostech nelichotivých tak, jak je přinesl uplynulý rok 2003.

Za nejméně příznivé považuji pokračující „zakonzervování“ fakulty v oblasti personální. Příslušné strany Výročních zpráv 2002 a 2003 jsou nemilosrdným zrcadlem špatné personální práce na katedrách a nedůslednosti vedení fakulty při výběrových řízeních. Počet pedagogů na fakultě se zvýšil ze 116 na 123, avšak kvalifikační struktura nedoznala téměř žádné změny a v kategorii docent a profesor jedinou změnou je, že jsme všichni o jeden rok starší. Téměř polovina pedagogů je v kategorii odborný asistent (48%) a bohužel personální pohyby na katedrách způsobily, že se pět nových absolventů doktorského studia promítlo do kategorie odborný asistent s vědeckou hodností pouze jedním procentním bodem (v roce 2002 bylo absolventů 7). Obdobně velmi nepříznivý je pohled na věkovou strukturu akademických pracovníků; fakulta přes příchod nových kolegyní a kolegů v kategoriích docent a profesor stárne a tento trend je svou setrvačností více než hroznivý a v budoucnu může ohrozit proces akreditací. Určitým vykompenzováním jsou dynamické změny ve skladbě pracovníků v doktorském studiu, kde pět absolventů bylo nahrazeno stejným počtem nově zahajujících studium a na polovinu se snížil počet těch doktorandů, kteří překračují řádnou dobu studia. Na vedoucích kateder je, aby nepřipustili zbytečné prodlužování doktorského studia kmenových pracovníků a dále usilovali o zkrácení doby studia. Stojí za úvahu zamyslet se nad skutečností, že i tak 25% pracovníků na fakultě zůstává odbornými asistenty, jinými slovy nečiní nic pro svůj další kvalifikační růst.

V oblasti pedagogické činnosti, která zůstává z hlediska získaných finančních prostředků nadále stěžejní, je potěšující řada jevů – akreditace a zahájení výuky nových studijních programů a studijních oborů, postupný, ale významný nárůst zájmu uchazečů o studium, vyšší počet posluchačů v řádném studiu, nově přijatých do 1. ročníku, a neutuchající aktivita CDV v oblasti mimořádných forem studia (od roku 2002 nárůst o 1000 posluchačů).

Vzhledem k výkonu a rozložení kombinovaného studia na jednotlivá pracoviště považuji za velmi nepříznivou proporcii stu-

dentů v prezenční a kombinované formě studia. Výkon fakulty jako celku je přespříliš vázán na prostředky z kombinovaného studia a nedaří se dosáhnout rovnoměrného zapojení všech pracovišť do tohoto typu studia.

Oblast grantových aktivit lze charakterizovat jako pokračování „oddechového“ času fakulty, který si jednotlivá pracoviště vyžádala, avšak zapoměla ho odvolat. Celkový propad počtu podaných a především získaných grantů je alarmující a ve svých dopadech znamenal v této oblasti ústup, marginalizaci a v konečných důsledcích i výrazný propad finálních prostředků. Počet podaných projektů FRVŠ byl třetinový (7 z 23), z toho přijaty byly 4 (7). Pokles v objemu získaných prostředků však byl až na 25% roku 2002. (Pozn.: Tento trend pak vyvrcholil v roce 2004, kdy Pedagogická fakulta nezískala žádný grant FRVŠ!!!) Podobně i oblast Transformačních a rozvojových programů MŠMT byla ve znamení poklesu (9 projektů proti 21, získané prostředky roku 2003 pak činily 59% roku 2002).

Výše uvedené skutečnosti spolu s konstatováním, že fakulta má jeden grant Grantové agentury ČR a v roce 2004 končí fakultní VZO (Pozn.: nová fakulta nepodala), znovu otevírají legitimní otázku po směřování fakulty, její odborné profilaci a zaměření. Místem, kde lze tyto otázky zodpovědět, jsou jednotlivá pracoviště fakulty, která v oblasti personální i ekonomické získala nebyvalou svobodu a pravomocí. Je na zvážení, jak s nimi nakládají, jak využívají řídicích a finálních instrumentů. Budoucnost fakulty je ve schopnosti opanovat nejen vzdělávací, ale i rozvojový a badatelský prostor – pokud nebudou tyto složky symbioticky provázány, nabudou dekonstrukční prvky, utlumené v posledních letech, znovu na aktuálnosti.

Vážené kolegyně a kolegové, věřím, že přes kritický tón těchto řádků se se zájmem začnete do Výroční zprávy za rok 2003. A jsem přesvědčen, že v ní naleznete řadu inspirací a podnětů pro další práci.

Dovoluete mi závěrem poděkovat celé akademické obci za pomoc a spolupráci v loňském roce, stejný dík patří i neakademickým pracovníkům. Zvláštní poděkování pak směřuji na své kolegyně a kolegu ve vedení fakulty, a nikoliv nakonec na vedení Ostravské univerzity.

Doc. PhDr. ZBYNĚK JANÁČEK
DĚKAN PpF OU

Softbalistky Slávie Ostravské univerzity postoupily do první ligy

Poprvé ve své třináctileté historii se povedlo hráčkám Slávie OU postoupit do nejvyšší soutěže žen v ČR. Loňský ročník druhé ligy s přehledem vyhrály a zajistily si tak přímý postup mezi nejlepšími. Náročná elitní soutěž prověří schopnosti, odhodlání a tréninkovou připravenost družstva. Tým by se měl opírat především o zkušené hráčky Lucii Koudelnou, Petru Mrázovou a také o mladou juniorku Karlu Otoupalikovou, která se před několika týdny vrátila z Mistrovství světa v Číně. Primárním cílem pro sezonu je udržení nejvyšší soutěže.

Na domácím hřišti v Ostravě-Koblově se naše hráčky poprvé představí 1. a 2. května 2004 v zápasech proti Kladnu (sobota) a Chemii Praha (neděle). Držte nám palce.

PAVEL VIŠEK

Týden neklidu

29. 3. - 2. 4, 2004

Olomouc Praha Ostrava

„Proč jsem šel jako student do toho?“

Na jednoduchou otázku jednoduchá odpověď: Protože mám oči a vidím, jak to vypadá na vysokých školách. A za další: mám dost nesmyslných planých řečí českých politiků, kteří dovedou skvěle teoretizovat o tom, jak by mělo školství vypadat, ale pro uskutečnění svých teorií nedělají naprosto nic. A pokud přece jen něco pozitivního vykonají, pak to stejně zanikne v temném stínu všech dalších nedostatků celého českého školství. Naši zastupitelé si navíc myslí, že jim vysokoškoláci budou neustále tolerovat neplnění slibů, domnívají se, že se necháme přesvědčit krásnými větami „příště už to určitě napravíme“ a hlavně že se budeme jako poslušné ovečky klidně pást na vypálené louce a reagovat budeme jen na pokyny nějakého pastýře z ministerstva. Tak tomu není! Nyní už netolerujeme naprosto nic. Šel jsem do „toho“ abych dokázal, co říkám. Musíme dát politikům jasně najevo naši zásadní nespokojenost

se stavem vysokých škol, jednoznačně jim vzkázat: „*Co tam v té Praze pořád děláte, že to nejde vidět?!*“ Upozornit je, že s rostoucí nespokojeností se stupňuje i radikalita. Netvrdím, že naše vysoké školství je v hluboké krizi a Ostravská univerzita v úpadku – tak to není. Jsme jen v provizoriu. Výuka je sice ještě pořád kvalitní, jenže ob stojí v konkurenci se školami v EU? Vydrží být univerzita univerzitou, když její finanční stránka je díky vládě dost omezená? Koho baví sedět v přeplněných učebnách s přestárlym vybavením, mít přeplněný rozvrh hodin, studovat v přeplněné studovně, obědvat v přeplněné menze, koho baví čekat dlouhé fronty na přístup k PC a půjčovat si knihy v knihovně, jejíž systém má značné rezervy? Mě zrovna moc ne. Do jisté míry je to všechno o penězích. A o ty je potřeba v našem státě, který má údajně školství za svou prioritu, bojovat. Proto jsem ze

zúčastnil Týdne neklidu. Je na čase provést zásadní reformu. Měla být zahájena letos, slibovala vláda. Nebyla. Univerzity prý nepotřebují ani ji, ani peníze. Pokaždé, když se vracím ze zahraničí, kde vysoké školy fungují, jak mají, mám vztek a musím se týden aklimatizovat. Jak dlouho ještě bude toto trvat? Za jak dlouho budu moci říct: „Studoval jsem na prestižní, světově proslulé české univerzitě?“ Jak moc musíme politiky přesvědčovat, aby pochopili, že vzdělání je nejdůležitější a žádá si peníze, aby mohlo být uskutečňováno? Myslel jsem si, že to snadno pochopí. Nepochopili. Stydím se za ně a chci být vůči nim radikálnější, abych je spolu s účastníky Týdne neklidu k pochopení přiměl. Snad se to podaří. Pokud ne, tak se vysoké školy brzo zhroutí. Je mi líto všech, kteří kdy přišli k volbám a uvěřili sloganu „*školství je naše priorita*“.

PAVEL HOFÍREK,

STUDENT 3. ROČNÍKU FF, ČLEN AS OU

Neklidná noc

Pravidelné večerní promítání filmů na FF se v neklidné úterý proměnilo ve dvanáctihodinový maraton. I takto se protestovalo proti podfinancování českých vysokých škol. Učebna E24 praskala ve švech, sedělo se na schodech, na vypůjčených židlích, někteří se prozřetelně vy-zbrojili karimatkami. „Filmáč“ tentokrát začal v osmnáct hodin a čas závěru byl jasný – vydrží se do šesté hodiny ranní. A skutečně tomu tak bylo!

Hlavní myšlenkou sedmi filmových kusů se stal jakýkoli způsob protestu, někdy s komickým přídechem, jindy myšlený

zcela vážně... „Na cestě“ i ve vzduchu odehrávající se *Zabriskie Point* vystřídal tak trochu happy end *Společnosti mrtvých básníků*. V krátkých přestávkách se obměňovalo publikum, počet lidí se ale zůstával stejný. Mnozí se do „natřískaného sálu“ ani nevešli a se smutným výrazem ve tváři odcházeli. Začalo *Kdyby...*, černá komedie, ve které jsme se stejně jako v předchozím filmu ocitli v konvenčním prostředí chlapecké školy.

O půlnoci šlo hlavně o vlasy. *Hair* Miloše Formana přilákaly snad nejvíce diváků. Hlasitý smích zase bylo slyšet při projekci *Monty Pythonů*. Někteří se ani přes plejádu vtipů nedokázali ubránit

počínající únavě a usínali. „Pohádka“ *Fimfárum* uspala několik dalších diváků. Ovšem poslední patnáctiminutový hororový snímek *Byl jsem mladistvým intelektuálem* probudil naprosto všechny. Se svítáním, potleskem a nadšením, že jsme to vydrželi, jsme po šesté ráno opouštěli školní budovu. Ze skupinek ospalých studentů se ozývaly návrhy, aby se takovéto probdělé filmové noci opakovaly častěji... I to byl záměr této akce. Pokud by totiž vysoké školy měly dostatek financí, mohly by být studentům i vyučujícím k dispozici dvacet čtyři hodin denně.

VERONIKA LANGROVÁ

TÝDEN NEKLIDU SPLNIL SVŮJ ÚČEL

Když jsem koncem února obdržel e-mail, ve kterém Univerzita Palackého v Olomouci vyzývala celou akademickou obec naší univerzity, aby se připojila k protestní akci s názvem „Týden neklidu“, příliš jsem nevěřil, že se někdo bude výzvou vůbec zabývat. Opak byl pravdou – v rámci Akademického senátu OU byla okamžitě ustanovena pracovní skupina o pěti členech, která začala vymýšlet program Týdne neklidu na OU. Dva vyučující a tři studenti se během března scházeli pravidelně jednou za týden a ve svém volném čase přemýšleli, jak sestavit program Týdne neklidu. Brzy se zjistilo, že zorganizovat během velmi krátké doby a v malém počtu lidí celotýdenní manifestační program pro celou univerzitu je dost náročný úkol. I přesto se toho podařilo poměrně dost – hlavně pokud si uvědomíme, že mnohé univerzity si s programem hlavu nelámaly vůbec. První den Týdne neklidu byl zahájen čtyřicetiminutovým rozhlasovým pořadem v ČRo Ostrava a příspěvkem pro Českou televizi. Veřejnost se tak dozvěděla, že Ostravská univerzita má ambice vyšší, než jaké jí a dalším univerzitám přisuzuje vláda ČR tím, že na provoz škol neposkytuje dostatek financí. Úterní filmový maraton v učebně E24 byl pro organizátory překvapením, neboť se ho zúčastnilo mnoho studentů, čímž se připravil kvalitní základ pro hlavní den, kterým byl čtvrtek. Aprílový den byl zahájen hodinovou tiskovou konferencí s velkým počtem novinářů. Jen zástupci Blesku chyběli – asi správně usoudili, že Týden neklidu je příliš vážným, a pro univerzitu smutným tématem. Po konferenci se konalo shromáždění akademické obce ve velké posluchárně E24, která byla zcela zaplněná, mnozí museli stát na chodbě (za což se omlouváme). V tu chvíli už bylo jasné, že solidní základna pro demonstrační průvod městem je připravena. Bohužel však přišla zpráva z magistrátu, který si nepřál průvod jistými frekventovanými ulicemi, a tak bylo nutné trasu trochu upravit. I přesto byl dav studentů a některých učitelů dost

vidět. Pokud k tomu přidáte i jistou míru hlučnosti, která byla zcela na místě, mohli jste vidět jasnou proklamaci nespokojenosti se stavem na českých univerzitách. Studenti v průvodu se počítali poměrně těžce (i když jich v takovýchto případech nikdy není dost), oproti tomu vyučujících bylo poskromnu. Škoda. Velkým plusem však byla účast rektora na všech čtvrtěčních akcích. Průvod se zastavil na Masarykově náměstí, kde došlo na slovní projevy nespokojenosti se situací škol, zvláště pak překvapil velmi dobrý projev prorektorky dr. Málkové a kriticky laděné vystoupení divadelního spolku Delirium. Vše za účasti médií, což bylo možné ověřit ještě týž večer v televizi nebo den poté v tisku. Domnívám se, že smysl celé akce pochopili i kolemjdoucí lidé, neboť jsme se nesetkali s žádnou negativní odezvou na demonstrační průvod, respektive na celý Týden neklidu. „Neklidný týden“ se tímto důstojně uzavřel a zajisté splnil svůj účel: opětovně bylo pohroženo vládě ČR, byla informována veřejnost a mnozí studenti si správně uvědomili vážnost situace. Naše univerzita nestojí stranou vysokoškolského dění. Snad to tak zůstane. Veřejnosti se navíc dalo jasně najevo, že Ostravská univerzita nezůstává pasivní školou kdesi na východě republiky (jak se mnozí lidé z Čech domnívají), nýbrž že o sobě dovede dát vědět a nespokojí se s tím, jak je s ní (a s ostatními univerzitami) nakládáno ze strany vlády ČR, která neplní své prohlášení a prioritou je pro ni asi něco zcela jiného. Bohužel.

Velké poděkování patří studentům, kteří se akcí zúčastnili – jen tak dál! Jedině tímto způsobem můžeme dosáhnout výsledku. Dále pak děkuji rektorátu OU za veškerou podporu, Mgr. Gejgušové, doc. Vorlovi, divadelnímu spolku Delirium a ostatním, kteří se na Týdnu neklidu podíleli.

ZA ORGANIZÁTORY TÝDNE NEKLIDU
PAVEL HOFÍREK

Z kritického bloku Jirky Vypáčilové

Jedním z vrcholů protestní akce na náměstí T.G.M. bylo vystoupení divadelního seskupení Delirium a jejich groteskně satirický skeč Ze života studentky A a studenta B. Již prvé vteřiny vystoupení daly tušit, že se tu nenabízí žádná šaržovitě odehraná a obehnaná selanka, ale surově syrový obraz ze života našich vysokoškolských studentů. Úvodní scéna, obraz ranního vstávání a předem prohraného boje o volnou mísu na WC, způsobila, že křehké divačky v předních řadách omdlely a mužní diváci v řadách zadních jim musely poskytnout umělé dýchání. Po náměstí se náhodou potulující revizor dopravního podniku Josef Očko neunesl naturalistický výjev opakovaného pokutování studentky A, který mu v nečekané nahotě odkryl dosud nepoznaný rub jeho zaměstnání. V hluboké depresi se všemi milovaný revizor pokusil o sebevraždu spolknutím služebního odznaku.

Když Andrea Hoffmannová, autorka textu a režijní duch seskupení, řekla, že studenti chtěou, zjevila se za morovým sloupem osoba ženského pohlaví. Podivný výzor dával tušit, že jde o političku. Bůh nás spas, nejspíš o poslankyni! Blábolila cosi o novém zákoně a o jazykové policii. Jeden z udiveně přihlížejících bezdomovců s ní několikrát otočil kolem osy, až nevěděla, jestli je Levá nebo Pravá. Jak se objevila, tak zmizela, údajně je dosud nezvěstná.

Po skončení představení se strhl mezi přihlížejícími boj o rekvizity. Výkonný počítač, který pro potřeby představení všestranně nadaní umělci vyrobili doslova na koleně, byl do konce semestru půjčen Pájovi, aby se už trochu uklidnil. O hovězí kosti, hlavní aktérky detailně propracované a choreograficky precizně zvládnuté scény masové demonstrace, se utkali studenti Zdravotně sociální a Přírodovědecké fakulty. Zdravotníci drze tvrdili, že kosti potřebují do anatomie, přírodovědci prý zase musí změřit obsah těžkých kovů v morku. Kecali všichni, chtěli si na kolejkách uvařit polévku. Krakonošovo tajemství už na ně v menze nezbylo.

PS: Bylo to fajn!

-IGE-

Týden neklidu

29. 3. - 2. 4, 2004

Olomouc Praha Ostrava

Neprávem

Jako jediný z organizátorů Týdne neklidu na Ostravské univerzitě jsem byl výslovně jmenován na závěr shromáždění na Masarykově náměstí. Neprávem. Na organizaci všech akcí se od počátku stejným dílem podíleli Mgr. Ivana Gejgušová, Pavel Hofírek, Jan Mach a Antonín Liška. Ondřej Haška se o připravovaných akcích dozvěděl těsně před jejich vypuknutím, o to více sil a svého času (a nadšení) však vložil do příprav. Technické zabezpečení shromáždění profesionálně zajistil p. Jurček

z CIT. To vše díky morální a hmotné podpoře rektora univerzity doc. Vladimíra Baara. Doc. Vorel se svými studenty připravil super transparenty a divadelní soubor Delirium pohládl po duši svým nadhledem a humorem. Svou významnou trochou do mlýna přispěla celá řada dalších lidí, při distribuci infomateriálů, jako pořadatelé během průvodu, jako řečníci na shromáždění či při úklidu po jeho skončení. Všem těmto lidem chci poděkovat a popřát mnoho zdaru v příliší rychle se blížícím zkouškovém období.

PŘEMYSL MÁCHA, PREMYSL.MACHA@OSU.CZ

Týden neklidu skončil, boj začíná

Týdnem neklidu na Ostravské univerzitě protesty nekončí, ale začínají. Můžeme se poplácávat po rameni, jací že jsme pašáci a že takovou demonstraci Ostrava v posledních letech nezažila. O úspěchu našich snah však nerozhodne Týden neklidu, nýbrž to, co bude následovat. Demonstrací jsme pouze vládu a parlament upozornili na to, že ještě žijeme a že nás vůči univerzitnímu vzdělávání nepřátelský systém ještě zcela neselel na rezignovaný prach. Příští měsíce si vyžádají soustředěný tlak na naše volené zástupce a ten může sklidit ovoce pouze tehdy, pokud se bez ohledu na naše osobní pochyby k pořádaným akcím připojíme. Je nutné vtáhnout do protestů více vysokých škol a větší část

akademické obce, než tomu bylo během Týdne neklidu. Čím více nás bude, tím větší šanci na úspěch budeme mít. Pokud nyní přestaneme, budeme skutečně jen pro smích. Nenechme se odbývat pohrdavými výroky našich politiků, nepoddávejme se cynismu, nemávejme rukou nad apatií kolegů vyučujících a studentů. Bojujme, lobujme, otravujme poslance a senátory, vyvěšujme transparenty, pochodujme ulicemi, stávkujme, informujme, přesvědčujme, účastněme se, jednoduše: konejme!

S dotazy, jak se můžete zapojit, se obraťte na níže uvedené adresy.

PŘEMYSL MÁCHA, PREMYSL.MACHA@OSU.CZ

PAVEL HOFÍREK, PAVEL.HOFIREK@OLOMOUC.CZ

JAN MACH, JAN.MACH@OSU.CZ

ONDŘEJ HAŠKA, O.HASKA@SEZNAM.CZ

Odposlechnuto a zapsáno...

Ostrava a Ostravská univerzita jsou periferie... to ale není nedostatek, naopak... periferie se nezahledí do sebe, nezkostratí, nezkažení...

prorektorka dr. Iva Málková při zahájení akce na náměstí T.G.M.

Problematika vysokých škol je věc politická. Nebojte se to tak nazvat. Politika není prosté slovo.

Ing. Kajnar, Magistrát města Ostravy

Už mě nebaví čekat ve studovně v řadě na počítač, už mě nebaví mačkat se v přeplněné menze, už mě nebaví, že se seminář s kapacitou čtyřiceti studentů koná v učebně s dvaceti místy...

student Pavel Hofírek

Jsem rád, že jsem váš rektor!

rektor doc. Baar při ukončení akce na náměstí T.G.M.

Akademický senát Ostravské univerzity děkuje všem, kteří se přidali k jeho výzvě a zapojili se do Týdne neklidu

Děkujeme studentům i pedagogům, děkujeme jednotlivých fakult, děkujeme kolegovi J. Davidovi a jeho spolupracovníkům za filmový maraton, děkujeme všem z katedry výtvarné výchovy PdF OU, kteří se podíleli na vzniku transparentů, děkujeme divadelnímu souboru Delirium a jeho vedoucí A. Hoffmannové, děkujeme paní J. Večeřové za profesionalitu při přípravě mimořádného čísla Listů a tiskové konference, děkujeme technikům za zabezpečení aparatury, děkujeme edičnímu středisku za včasný tisk plakátů, děkujeme prostě všem, kteří nenápadně přiložili ruku k dílu.

Tradice a budoucnost sborového zpěvu

Mužský pěvecký sbor Vítkovice a Vysokoškolský pěvecký sbor Ostravské univerzity uspořádaly 4. 3. 2004 v Českém domě Ostrava-Vítkovice velmi pozoruhodný koncert. Profesor Lumír Pivovarský na něm představil tři ze svých žáků – studentů sbormistrovství na Pedagogické fakultě OU a všichni se uvedli výborně. Jiří Šimáček nastudoval a řídil s vítkovickými muži dokonce premiéru – sborový cyklus Leona Juřici Anakreonteia, dílo stručné, nápadité a vtípné, jak už jsme u tohoto osobitého ostravského autora zvyklí. Neméně příznivě se Šimáček představil i v provedení sborové klasiky z tvorby Pavla Křížkovského a Leoše Janáčka. Dodejme, že sbor Vítkovice je dnes jedním z nejpřednějších pokračovatelů tradice mužského sborového zpěvu v naší republice a své kvality opět potvrdil hlasově vyrovnaným a výrazově propracovaným projevem v náročném repertoáru.

Se smíšeným sborem Ostravské univerzity potěšila Petra Rašíková publikum jemným citovým podáním Kačeny divoké Leoše Janáčka a sborem Večerní Antonína Tučapského. Ten má pro sborovou sazbu osvědčenou šťastnou ruku a nadějná sbormistryně (ostatně úspěšná již se studentskými sbory v Orlové) se dobrala vskutku sympatického přesvědčivého pojetí. Další z protagonistů příznivých sborových perspektiv Roman Rucký připomněl ve své části pořadu Oldřicha Halmu písní Cože je to za krásné ptáča v úpravě pro smíšený sbor a Antonína Dvořáka sborem Nepovím v hudebně perfektním a umělecky působivém provedení. Sbornistovská třída Lumíra Pivovarského tedy přináší cenné plody a zajišťuje slibnou budoucnost sborového zpěvu, ač vzhledem k současné podivné finanční politice Ostravské univerzity tento obor strádá a je tlačěn do krize.

Program koncertu doplnil Lumír Pivovarský svým již mnohokrát osvědčeným sbormistrovským umem se smíšeným sborem v kompletním cyklu sborů V přírodě A. Dvořáka a s mužským sborem spolu se skladbami B. Smetany, A. Dvořáka a B. Martinů především již plně zažitými perličkami současného polyfonně pestrého sborového stylu Andulko, Andulko a Holka modrooká z tvůrčí dílny výrazného ostravského autora Dobroslava Lidmily, věrného především vokálním žánrům.

Cennou návazností na staré dobré tradice sborových koncertů byly podrobnější informace o autorech skladeb a sbormistrech v rozmnoženém programu. Koncert provázal přívětivým poučeným slovem obdivuhodný a zasloužený lídr ostravského sborového pěveckví Zdeněk Herodes.

LUDĚK ZENKL

Celoživotní vzdělávání v Leedsu

Ve dnech 29. 3.–2. 4. 2004 v rámci projektu PHARE Systému celoživotního vzdělávání Moravskoslezska navštívila prodávka Filozofické fakulty doc. PhDr. Lenka Vaňková, Dr., Mgr. Richard Kolibač z oddělení eLearningu a distančního vzdělávání Centra informačních technologií a RNDr. Alena Štěrbová, informatička z naší partnerské Obchodní akademie v Orlové Metropolitní univerzitu v Leedsu. Leeds Metropolitan University (LMU) má zhruba 30 tisíc studentů, ve městě (700 tisíc obyvatel) sídlí ještě University of Leeds, která má dalších asi 20 tisíc studentů.

Cílem návštěvy bylo seznámit se se systémem celoživotního vzdělávání poskytovaným touto univerzitou, který je znám jako tzv. Leedský model, a navázat bližší spolupráci v této oblasti.

Centrum celoživotního vzdělávání (Centre for Access and Lifelong Learning) v současné době zaměstnává zhruba 86 osob, je to tedy kolos, který se dělí na dvě menší skupiny (nebo divize) – Department of Access (tedy přístupu nebo přibližování se k univerzitě) a Department of Lifelong Learning (tedy klasické celoživotní vzdělávání).

Department of Access je zaměřen na studenty ze sociálně slabých rodin a z národnostních menšin a cílem je podpořit vládou stanovený cíl, dosáhnout podíl 50 procent vysokoškolsky vzdělaných lidí v populaci do 30 let. Začínají s dětmi ve věku okolo 10 let, organizují pro ně setkání na univerzitě, jezdí za nimi, pořádají pro ně různé akce s cílem ukázat jim, že studium na univerzitě je i pro ně.

Department of Lifelong Learning má v současnosti kolem 70 zaměstnanců. Peníze na provoz získává z Evropských strukturálních fondů a od vlády, kurzy jsou pro zaměstnance zdarma a v drtivé většině se používá prezenční výuky na pracovištích, tedy že zaměstnanci univerzity dojíždějí.

Pro výběr, jaké kurzy nabízet zaměstnancům a zaměstnavatelům, není dělán žádný průzkum trhu, čistě se vezmou studijní programy na univerzitě a z nich se vyberou předměty tak, aby jejich struktura odpovídala požadavkům na restrukturalizaci oblasti, protože

okolí Leedsu má velmi podobnou historii útlumu průmyslu jako Ostravsko, jen s tím rozdílem, že tam největší změny proběhly v osmdesátých letech.

Studenti mají k dispozici 24 hodin denně včetně víkendů tzv. **Learning Center**, kde mohou využít počítačových učeben (400 počítačů v jednom kampusu), studoven, místností pro týmovou práci a projekty (pro 4-6 osob), učeben pro klasickou výuku (včetně dataprojektorů a možnosti podle libosti na centrální plochu přenášet obraz z kteréhokoliv počítače na učebně), učeben pro postižené studenty, knihovny (ve které si mohou objednávat knihy kdykoliv samoobslužným systémem), databáze nejrůznějších testů (studenti si mohou kdykoliv vyzkoušet testy z kteréhokoliv předmětu), nejrůznějších návodů (např. ukládání obrázků ve Wordu apod.).

Jednání bylo vedeno především s ředitelem celého Centre for Access and Lifelong Learning a ředitelem zahraničních styků univerzity. Protože MUL má kontaktů po celé Evropě (a především té východní) velmi mnoho, rozhodli se zaměřit pouze na některé a vybrat si univerzity z oblasti s podobnou minulostí a současností. Byla projednána spolupráce na bázi zapojení se Ostravské univerzity do projektu LMU a univerzit z přístupujících zemí (Polsko, Rumunsko, Litva apod.), byla dojednána pomoc při vytváření projektů pro Strukturální fondy EU, výměny studentů, cesty zaměstnanců a především LMU vyjádřili zájem společně se podílet na výrobě kurzů.

Více podrobností o celoživotním vzdělávání na Metropolitní univerzitě v Leedsu naleznete na webových stránkách na adrese: <http://virtualni.osu.cz/index.php?id=34> nebo na webu projektu PHARE Systému celoživotního vzdělávání Moravskoslezska, v aktualitách.

MGR. RICHARD KOLIBAČ (CIT)

CO NOVÉHO NA FILOZOFICKÉ FAKULTĚ od 1. 3. do 31. 3. 2004

- V první polovině měsíce března pobýval dr. Kolář z katedry anglistiky v rámci programu Socrates/Erasmus na britské univerzitě v Leedsu, kde s úspěchem přednášel a kde i naši studenti-anglisté zanechali tak dobrý dojem, že univerzita přijme v příštím roce jejich větší počet. Děkujeme za vzornou reprezentaci FF OU.
- Ve dnech 1.–5. března se na katedře romanistiky/sekci hispanistiky konal pod záštitou děkanky fakulty Španělský týden – k oslavě 10. výročí založení oboru španělština na FF. Velký úspěch Španělského týdne výrazně zvýšil prestiž ostravské hispanistiky.
- V průběhu měsíce března byla ustavena pětičlenná skupina lektorů exotických jazyků – čínštiny, japonštiny, vietnamštiny, romštiny a arabštiny. Výuka bude zahájena na podzim a bude nabídnuta všem fakultám OU.
- Dne 4. března se na FF konala třetí přednáška cyklu **Setkání s osobností**. Na téma Evropská unie přednášel senátor Mgr. **Daniel Kroupa**.
- Dne 23. 3. byla děkanka jmenována členkou vědecké rady Fakulty humanitních věd Univerzity Mateje Bela v Banské Bystrici.
- Dne 24. března měli naši dva mladí asistenti bohemistiky, dr. Kosek a dr. Malura, přednášku v Kruhu přátel českého jazyka při Klubu Melantrich v Praze. Blahopřejeme jim k pozvání do této prestižní společnosti.
- Ve dnech 24. 3.–31. 3. byl na FF OU uspořádán z iniciativy vedení fakulty sběr starého šatstva pro charitativní účely. Tuto jarní iniciativu bychom rádi přeměnili na tradici a dáváme k úvaze dalším fakultám, zda by se k nám nechtěly připojit.
- Dne 25. března se na FF konala čtvrtá přednáška cyklu **Setkání s osobností**. Na téma *Donum docendi* přednášel 505. rektor Univerzity Karlovy prof. dr. **Radim Palouš, CSc.**
- Ve dnech 29.–31. března se na FF konal u příležitosti narozenin Jana Amose Komenského již 11. ročník studentských vědeckých konferencí. Na katedrách FF zaznělo celkem 119 odborných referátů, prvníh studentských vědeckých pokusů. Podle prodávka Paulíka a děkanky, kteří konference navštívili, byla odborná i řečnická úroveň referátů dobrá, stejně jako diskuse, která po vystoupeních následovala.
- Dne 31. března navštívil oddělení rusistiky katedry slavistiky pan Alexej Isačenko, kulturní atašé generálního konzulátu Ruské federace v Brně.
- Do 31. března dosáhl celkový počet přihlášek na FF 3 213, tj. o plnou pětinu více nežli v loňském roce.
- V měsíci březnu získala katedra germanistiky z Česko-německého Fondu Budoucnosti/Cesty k interkulturní kompetenci učitele cizího jazyka příspěvek ve výši 100 000 Kč na výměnný pobyt studentů. Blahopřejeme!

EVA MRHAČOVÁ

E-learning v praxi

Zamysleme se krátce nad průběhem realizace projektu Systém celoživotního vzdělávání Moravskoslezska. S blížícím se ukončením projektu je snad čas k malé rekapitulaci, kterou sestavit je potěšením zvláště v případech, kdy jsou vidět výsledky. Ty jsou zde hmatatelné a konkrétní v podobě distančních kurzů. Čas věnovaný jednotlivým dílčím úkolům jistě nepřišel vniveč, uvážíme-li, jakou pozici má distanční forma studia v systému vzdělávání. I když totiž není a zřejmě ani nemá být náhradou za prezenční formu studia, může výrazně pomoci v případech, kdy tato ze své podstaty nedostačuje. Může řešit problémy s nedostupností tradičních forem vzdělávání z důvodu časové determinace, vzdálenosti studujících, ale může pomoci i například hendikepovaným lidem. S tímto vědomím přistupovali zainteresovaní pracovníci Ostravské univerzity k vytváření studijních textů, studijních opor i k realizaci pilotních kurzů.

Váhu a životnost celému projektu dodalo jistě několik skutečností. Především to bylo získání grantu Evropské unie, čímž se program výrazně liší od podobných akcí v ČR. Kromě tohoto „finančního zájmu“ věci velmi prospěla i oficiální podpora

MPSV a Ministerstva pro místní rozvoj.

Při realizaci projektu byla přítomna hlavní nosná myšlenka: Moravskoslezský kraj patří k těm územím, jejichž bohatství vždy sestávalo především z lidí. Historicky byla přerušena kontinuita našeho směřování k roli železného srdce země, kde je potřebná především síla rukou, méně již síla myšlenky. Tak jsou dnes zaměstnanci našeho kraje vystaveni konkurenci na poli nápadů, vynalézavosti, všeobecné i odborné vzdělanosti a způsobilosti. K vyšší vzdělanostní úrovni obyvatel kraje je možno přispět i vytvořením lepších podmínek ke vzdělávání a studiu. O to i více usilují nové distanční kurzy Ostravské univerzity. Bylo jich vytvořeno více než 100 a polovina z nich již byla ověřena uskutečněním pilotních kurzů. Ty měly velmi dobrý ohlas a za dobu trvání projektu bylo proškoleny více než 1400 učitelů a zaměstnanců neziskové sféry.

Garantem projektu na OU je prof. Erika Mechlová, CSc., která koordinuje řešení projektu na Ostravské univerzitě a spolupracujících subjektech. Do řešení projektu jsou aktivně zapojeny řešitelské týmy tří fakult a Centra informačních technologií (CIT).

Většina pilotních kurzů proběhla za pomoci nového systému pro řízení studia e-Learning Server 3000. Ten byl úsilím pracovníků CIT přeložen do českého jazyka a implementován na OU. Systém vytváří prostředí pro řízení výuky, distribuci distančních výukových materiálů a pro různé formy komunikace, realizované prostřednictvím internetu.

Vzhledem k tomu, že e-learningové technologie jsou relativně nové a hledají si stále své místo, byl i samotný průběh kurzů pro zúčastněné novou zkušeností. Zkušeností, vyvolávající často více otázek než odpovědí, ale to je již údělem nových věcí. Studenti si zde mohli ověřit nový způsob práce se studijním materiálem, který je svou strukturou silně interaktivní, tutoři mohli ve studijních skupinách vyzkoušet internetovou komunikaci.

Participací na projektu Systému celoživotního vzdělávání Moravskoslezska byl tedy položen jeden z dalších kamenů rozvoje e-learningu na OU. V této souvislosti jsme jistě zvědaví na budoucnost tohoto nového výukového systému. Mějme zde tedy na paměti, že i dobrý nápad se prosadí jen tehdy, prosazují-li jej schopní a soudní lidé.

LUBOR BINAR

Vzdělavatelé evropských občanů Projekty Evropské komise na Ostravské univerzitě

V tomto čísle přinášíme aktuální informace o řešení projektu Socrates-Grundtvig Trainers for European Citizens (Vzdělavatelé evropských občanů). Již v jednom z předchozích čísel jsme informovali o jeho cílech: projekt Vzdělavatelé evropských občanů je projektem multikulturní výchovy a je zaměřen na vzdělávání vzdělavatelů a sociálních pracovníků, kteří přicházejí do styku s imigranty a uprchlíky. Integrace těchto osob do evropské společnosti je dlouhodobá evropská priorita a dostane nové dimenze právě letos se vstupem 10 nových zemí do Evropské unie. Vzdělávání vzdělavatelů dospělých představitelů jiných kultur a národů je prostředkem k dosažení tohoto cíle. Projekt je řešen partnery z České republiky, Belgie, Řecka, Francie, Švédska, Německa, Litvy a Španělska. Pedagogická fakulta OU je koordinátorem řešitelského týmu. Více o projektu na <http://www1.osu.cz/socrates>.

Jako výsledek mezinárodních setkání, aktivní výměny názorů a zkušeností se začínají objevovat první očekávané produkty: Diskusní fórum řešitelů projektu, Příručka s příklady dobré praxe a interaktivní Modulový kurz, jenž začátkem června bude dostupný na webové stránce projektu.

Příručka s příklady dobré praxe seznamuje s osudy imigrantů a uprchlíků z osmi

evropských zemí řešitelů projektu, ukazuje jim společné kroky na nelehké cestě k integraci a soužití v rámci nové, neznámé společnosti a kultury. Příručka může posloužit jako návod a materiál k analýze pro lidi pracující s imigranty a uprchlíky nebo v širším pojetí s představiteli etnických menšin, zároveň je vhodným učebním podkladem ve vzdělávacím procesu v rámci institucí, jež se podílí na edukaci těchto skupin obyvatelstva.

Modulový kurz se skládá ze čtyř modulů:

Modul 1 – Role a úkoly vzdělavatelů sociálně hendikepovaných dospělých.

Modul 2 – Heterogenita vzdělávaných skupin (Kulturní, věková, genderová diverzita. Individuální a skupinové metody a přístupy edukace).

Modul 3 – Status a rovné příležitosti mužů a žen v evropských společnostech.

Modul 4 – Vzdělávání široké veřejnosti jako součást vzdělávání dospělých.

Závěrečným výsledkem práce mezinárodního řešitelského týmu bude Metodologie multikulturní edukace a její aplikace

na oblast efektivní komunikace a interakce s cizinci, imigranty, uprchlíky.

Svoji práci v rámci řešení projektu partneři zakládají na koncepci tzv. aktivního a efektivního kulturního občanství, spojeného s respektováním rovných práv a povinností jak představitelů majoritní společnosti, tak minorit, s uznáním jejich práv na deklarování, uplatnění a rozvíjení vlastní kulturní identity v kontextu demokratické Evropské unie.

Každý z produktů je napsán jak v angličtině, tak v jazyce partnerů – řešitelů projektu, tedy i v češtině. Předpokládáme, že budou užitečné pro vzdělávání učitelů multikulturní a občanské výchovy, pro pracovníky uprchlických táborů, sociální pracovníky, neziskové organizace apod.

Za účelem prezentace výsledků své dosavadní práce řešitelský tým katedry společenských věd a grantové oddělení referátu pro VaV Pedagogické fakulty OU pořádá **diskusní seminář**, který se bude konat **28. dubna 2004 od 9.00–12.00 hod. v budově B Ostravské univerzity, Česko-bratrská 16.**

Srdečně zveme představitele odborné a široké veřejnosti k účasti na diskusním semináři.

JELENA PETRUCIOVÁ
HANA DANIHELKOVÁ

EVROPSKÁ UNIE – ZATÍM VELKÁ NEZNÁMÁ

Dnem 1. května 2004 se Česká republika stane právoplatným členem Evropské unie. Co o evropském společenství však víme? Jak rozsáhlé informace o struktuře EU, osobnostech, které stojí v jejím čele, legislativě, od níž se bude odvozovat řada našich právních norem, stejně jako o hospodářství, trhu a pohybu pracovních sil – i dalších skutečnostech, které nepochybně ovlivní náš doposud zažitý životní styl i vztah k ostatním evropským národům, víme? Na tuto otázku dal odpověď děkan Zdravotně sociální fakulty Ostravské univerzity doc. MUDr. Jaroslav Horáček, CSc., který pozval poslance a současně místopředsedu Výboru pro Evropskou unii Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR Ing. Petra Lachnita, CSc., aby studenty fakulty uvedl do obrazu.

„Jsem rád, že pan poslanec, který se už práci v Evropském parlamentu věnuje, přijal naše pozvání. Jeho přednáška, která je doplněna grafickým počítačovým zpracováním, studentům celou řadu zásadních otázek osvětlila. Velice si vážím jeho osobního přístupu k některým problémům, jež nás v EU čekají. Významné jsou také jeho kontakty, které s Evropským parlamentem, respektive s celou řadou jeho členů již navázal,“ zdůraznil děkan Horáček. „Pro tuto práci získal cenné zkušenosti ať už z období, kdy se podílel na řízení města Ostravy, nebo ve funkci ministra pro regionální rozvoj. Proto také věřím, že jeho nominace do Evropského parlamentu by přispěla k prohloubení spolupráce našeho regionu jak s vládou ČR, tak s Evropským parlamentem. Očekáváme, že takováto komunikace by prospěla rozvoji Ostravy i celého našeho kraje.“

Dále děkan Horáček řekl: „V rámci rozvoje vysokého školství Moravskoslezského kraje očekávám, že po vstupu do Evropské unie dojde k větší podpoře vzdělanosti zejména v oblasti humanitní. Věřím, že v rámci rozvoje naší fakulty se nám podaří splnit očekávání vedení Ostravské univerzity i studentů na základě vybudování dalších prostorů v zábřežském areálu, které umožní rozvíjet další obory.“ Dále dodal: „Chceme-li podpořit rozvoj vysokého školství, nesmíme zapomenout, že se nejedná pouze o posílení pedagogické činnosti. Nedílnou součástí hodnocení struktury vysoké školy je rovněž její přístup k otázkám vědy a výzkumu, což se neobejde bez ekonomické podpory. Tady se nabízí možnost čerpání prostředků z evropských fondů, kde by poslanec seznámený s problematikou našeho regionu mohl sehrát významnou úlohu.“

„Přednáška je určena jak pro akademické prostředí, tak i pro průmyslové

odvětví,“ dodal Ing. Lachnit. „V první části se posluchači seznámili s historií vzniku Evropské unie a jejími řídicími orgány. Ve druhé části probíráme Maastrichtskou a Amsterodamskou smlouvu, které jsou zajímavé zejména konvergenčními kritérii, jež jsou důležitá pro sladění legislativy, technických a dalších norem České republiky s Evropskou unií. Posluchače také zajímá celá řada otázek spojených s otevřením trhu práce, což se dotýká zejména mladé generace, která slyší jednak na pracovní podmínky a rovněž na honorování různých profesí. Osobně se domnívám, že k žádnému velkému stěhování za prací nedojde. Bylo by špatné pro tuto zemi, kdyby skutečně došlo k velké ekonomické migraci jen proto, že doma nebudou moci najít zaměstnání. Tuto situaci naše historie už zaznamenala, kdy Chicago přijalo dvě stě tisíc Čechů a Slováků, kteří v rodné zemi nenašli uplatnění. Premiér Špidla tvrdí, že naše země je schopná uživit stávajících deset milionů obyvatel.“

S tím souvisí i otázky celoživotního vzdělávání,“ dodal Lachnit. „Je důležité, aby

Česká republika měla vybudovány vzdělávací kapacity, což je priorita strategická a trvalá! Podstatné však je, aby absolventi nacházeli uplatnění v praxi a nekončili na úřadu práce. Z toho důvodu oceňuji skutečnost, že Zdravotně sociální fakulta Ostravské univerzity nabízí celou řadu oborů, jejichž absolventi na úřadu práce nekončí. Cílem Evropské unie je vkládat do systému vzdělávání 2,5 procenta hrubého národního domácího produktu. V České republice je tento podíl dlouhodobě značně nižší. Vysoké školství je však spjato s výzkumem, na který by se také nemělo zapomínat. Proto připomínám, že v Evropské unii jsou vytvářeny snahy o rozvoj společného prostoru pro výzkum, protože evropské státy jsou si vědomy nutnosti racionálního přístupu i k této problematice. Vše, co jsem alespoň v krátkosti zde zmínil, jsou důvody k předávání komplexních informací o Evropské unii všem našim občanům, zejména pak mladé generaci, o jejíž perspektivu v rámci evropského kontinentu se jedná v první řadě.“

ŠTĚPÁN NEUWIRTH

Povídání o Ostravě

Katedra českého jazyka a literatury s didaktikou PdF OU a Kabinet literatury pro děti a mládež, literární a jazykové komunikace připravuje každoročně kulturní akce u příležitosti Mezinárodního dne dětské knihy. Letos se 6. dubna studentky a studenti češtiny setkali v prostorách dětského oddělení Knihovny města Ostravy s Ing. Marcelou Stehlikovou, pracovnící ostravského vydavatelství Repronis. Přítomným byla představena edice Ostravica, v jejímž rámci byly vydány tři drobné, ale zajímavé publikace. První je věnována dějinám ostravských hospůdek, kaváren a nevěstinců, další přibližuje čtenářům pověsti spojené s Landekem a zatím poslední

seznamuje s historií Slezskoostravského hradu. Uvedená edice nabízí čtenářům bližší poznání našeho města i širšího regionu, který je mnohdy v povědomí veřejnosti spojen jen s rozvojem hutí a dolů. Noblesní průvodkyní celou akcí byla doc. E. Doupalová. Pracovnice knihovny připravily malou výstavku z publikací s tematikou našeho města i z nových přírůstků knižního fondu. Společně strávená hodina nad zajímavými knihami, setkání naplněné příjemnou atmosférou bylo jistě i důstojným připomenutím osobnosti H. CH. Andersena, jehož datum narození je symbolicky spojeno se svátkem knih pro naše nejmenší.

IVANA GEJGUŠOVÁ

Technologie WIFI na OU

Být např. obchodníkem s komoditami a založením technokratem, bych byl dnes asi šťasten. Vědomí, že můžu svou obchodní cestu konfrontovat s diářem na mém hořčičkovou slitinou zářícím notebooku, by bylo příjemné. Ale že bych mohl v restauraci či bistru pohledy na aktuální komoditní grafy na barchart.com kombinovat s pohledy na hezkou dívku, která mi bude právě servírovat oříškové kapučíno, to je již průlomová záležitost. A když si představím, že budu moci svému fundamentální analýzou trhů znavenému mozku dát odpočinout rozptýlením v podobě zajímavého rozhovoru u vedlejšího stolku či dokonce příslibem zavánějícími pohledy tamtéž sedících děvčat... Toto a mnoho dalšího může poskytnout našemu imaginárnímu bussinesmanovi - dobrodruhovi nová technologie, zvaná WIFI. Avšak abych nezavážděl. Tato v současné době boom zažívající technologie si nalézá své místo na světě právě svými opravdu širokými možnostmi využití. Jde především o náhradu kabelového ethernetu se všemi kladnými i zápornými důsledky. Tedy po pořádku.

WIFI (Wireless Fidelity) je v podstatě bezdrátová technologie, založená na normě 802.11b, provozovaná v bezlicenčním pásmu 2.4 GHz. Uplatnění nachází především v architektuře korporátních sítí a v neposlední řadě v realizaci veřejných přístupových bodů k internetu, z nichž jeden bude uveden do provozu i na OU. Technologie WIFI obsahuje několik velmi zajímavých aspektů. Především se nejedná o klasické úzkopásmové vysílání, ale spíše o rozložení signálu do širšího spektra frekvencí, které samy nevyžadují vysoký vysílací výkon. Do přenosu se záměrně zavádí poměrně vysoká redundance dat, což přispívá ke spolehlivosti. Tohle by mohlo napovídat, že je WIFI imunní vůči rušení, ovšem v praxi je tomu naopak. Většina exponovaných míst ve městech totiž je nebo brzy bude vysíláním WIFI přeplněna. Jednou z výhod technologie je poměrně nízká cena. Do dnes již masové

výroby se zapojily desítky, snad stovky firem, počínaje příslovečnou noname přidruženou výrobou věznice v Čan Šou a konče 3Com. Na straně poskytovatele služby, chceme-li kvalitu, spolkně tato legrace jistě prostředky i čas na nastavení a instalaci. Na straně klienta - uživatele jde však o běžnou přídatnou kartu k PC či notebooku, kterou může mít i student za 1-2 tisíce korun. Tomu pak stačí přijít se svým počítačem do oblasti pokryté signálem, poříditi si u obsluhy přístupové heslo, přihlásit se do místní sítě a může pracovat s internetem. Bez jakýchkoliv spojovacích kabelů či nastavování.

Takovýto přístupový bod bude zanedlouho uveden do provozu i v knihovně OU na Bráfově ulici. Zahájení činnosti se plánuje na konec měsíce dubna. Studenti pak mohou v příjemném prostředí nové univerzitní knihovny pracovat na svém notebooku v prostředí, na které jsou zvyklí. Žádané rozptýlení pak místo příjemné servírky či číšníka s občerstvením jistě zprostředkuje množství zajímavých spolustudujících.

L. BINAR, T. TALÍK

Sportovní den Ostravské univerzity proběhne dne 5. května

Na středu 5. května 2004 připravují studenti oboru rekreologie ve spolupráci s katedrou TV tradiční Sportovní den. Převážná část sportovního programu se bude odehrávat v prostorách areálu na Varenské ulici. Kromě tradičních disciplín se chystá rozšíření o nové a méně známé sportovní nebo rekreační aktivity. Bližší informace se dozvíte na internetových stránkách KTV.

Na vaši účast se těší studenti rekreologie a členové katedry tělesné výchovy.

-IF-

Filmový klub „SLUNEČNICE SE DIVÍ“ vždy v úterý v 17.45 hodin v učebně E 24 (budova E, vchod z ulice Čsl. legií)

PROGRAM – letní semestr 2004

☼ 20. 4. FARÁŘŮV KONEC

(Evald Schorm, ČS/1968, 95 min.)

Tragikomická fraška oděná do hávu kramářské písně. Nepravý farář (Vlastimil Brodský) přináší obci prospěch, ale jeho počínání je solí v očích ateistickému učiteli (Jan Libíček). Autorem námětu a scénáře byl Josef Škvorecký, Zdena Škvorecká si zahrála roli Anny.

☼ 27. 4. KLADIVO NA ČARODĚJNICE

(Otakar Vávra, ČS/1969, 103 min.)

Velké Losiny kolem roku 1680. Inkvizitor Boblig v kraji rozpoutal hon na čarodějnice. Režisér Vávra se ve svém filmu zamýšlí nad tím, kam až může vést zřůdnost ničím nekontrolované moci. Film vznikl podle románu Václava Kaplického a dobových soudních protokolů.

○ BONUS PRO... FANOUŠKY FLOYDŮ ○

☼ 4. 5. THE WALL

(Alan Parker, VB/1982, 95 min., pův. znění)

Kultovní film založený na hudbě Pink Floyd. Vzpomínky rockového zpěváka Pinka ve formě snu pod vlivem drog. Ve filmu se kříží realita s nočními můrami. Kritika školského systému, ideologií a diktatur ve jménu čehokoliv.

○ BONUS PRO... ZÁPOČTOVÝ TÝDEN ○

☼ 11. 5. HOUSE OF AMERICA

(Marc Evans, VB/1996, 93 min., titulky)

Lewisovi – 3 děti a mírně vyšinutá matka – žijí v ve strašlivé díře jménem Banwen (Wales). V otráskaném domě, v kraji se zničenou přírodou a krachujícími továrnami je nečeká žádná budoucnost. Otec je opustil, zřejmě odešel do Ameriky. Právě Amerika představuje pro sourozence naději. Sprádají plány na odjezd, ale krutá pravda a zklamání nakonec ústí v tragedii.

aktuálně na: www.mujweb.cz/www/toponyms

☺ zachovejte nám přízeň i nadále ☺

Březen – měsíc J. A. Komenského

Nejsm žádný staromilec, ale nechápu, proč si Komenského tak málo připomínáme. Asi zapomínáme, že využívání našich pozitivních tradic je i při zdůrazňování globálních názorů a přístupů potřebné.

Připomeňme, že přínos J. A. Komenského pro výchovu, ale i vědu a mezinárodní porozumění je obrovský, že jeho vnímání světa, ale i školy, učitele a žáka vychází z filozofie vztahů člověka k člověku, národa k národu. Zapomínáme, že jeho učení oslovilo následné generace, působící v 18., 19. i 20. století. Zapomínáme, že jeho myšlenky jsou stále aktuální, že naše východiska souvisejí s jeho učením a až pak s některými alternativami a rádo by moderními koncepcemi.

Mnozí asi víme, že v Německu byla uspořádána mezinárodní anketa na podporu vydání Komenského díla (pochopitelně v jazyce německém) ve 12 svazcích a pod záštitou UNESCO. Tato iniciativa se setkala se světovým ohlasem. Vstoupilo do ní 125 renomovaných pedagogů – komeniologů, ale i uznávaných filozofů a teologů. Dovolte mi použít několika vybraných myšlenek, jež tento počin Komenského společenství v Německu podporují.

Prof. Dr. Dr.h.c. Z. R. Dittrich, Univerzita v Utrechtu (Nizozemí): „Velmi vítám záměr německého vydání spisů Komenského, zvláště pro aktuálnost irénika a evropského myslitele Jana Amose Komenského. Je vskutku načase představit jeho dílo širokým vrstvám jako význačné kulturní dědictví. Jubilejního vědeckého zasedání v Amsterdamu/Naardenu, jemuž jsem předsedal, se osobně zúčastnila královna Beatrix.“

Prof. Dr. Olga Plachotnikova, Národní univerzita Tarase Ševčenka, Kyjev: „Myšlenky J. A. Komenského podobně jako každý opravdový objev v dějinách lidstva jsou svou povahou předurčeny k tomu, aby byly dále šířeny, a proto také podnítily přemýšlení o výchově napříč staletími. Na ukrajinských univerzitách se pracuje s odkazem Komenského zvláště v rámci dějin pedagogiky. Pozornost se věnuje především Velké didaktice, Informatoriu školy mateřské a Obecné poradě. Komenský si zaslouhuje, aby jeho ideje byly nadále hluboce promyšleny jak v oblasti pedagogické teorie, tak na poli jejich tvůrčí aplikace.“

Prof. Dr. Emilio Campi, Univerzita Zürich, Švýcarsko: „Ve Švýcarsku je teologické dílo Komenského takřka neznámé, neboť neexistuje žádné obecně přístupné vydání. Domnívám se, že je nezbytné nutně vydat obrovské dílo Komenského v obecně srozumitelném jazyce. Zároveň doufám, že švýcarské vysoké školy a knihovny plánované studijní vydání Komenského ve 12 svazcích v němčině zakoupí.“

Prof. PhD Jean Caravolas, Univerzita Montreal, Kanada: „Po velkolepých oslavách, které se konaly na památku čtyřtého výročí narození Komenského, po vědeckých konferencích na celém

světě a publikacích, které je následovaly, není třeba opět zvláště vysvětlovat význam Komenského pro celé lidstvo na konci tisíciletí. Doufáme, že německou iniciativu budou následovat překlady do mnoha moderních jazyků, aby bylo možno obecně těžit z moudrosti tohoto velkého humánního myslitele.“

Prof. Dr. Dr.h.c. Martin Brecht, Univerzita Münster, Německo: „Německé vydání díla Jana Amose Komenského je naléhavým desiderátem pedagogiky, filozofie, teologie, historie a církevní historie. Již ono široké spektrum disciplín naznačuje univerzalitu J. A. Komenského. Lze to doložit i geograficky: Komenský je relevantní pro Česko, Maďarsko, Německo, Holandsko, Skandinávii a Anglii. Komenský udržoval četné vztahy s německými partnery. Především ale spojuje Komenský Čechy a Němce v jejich společných dějinách. Necht je právě toto argumentem, abychom o tento most mezi národy pečovali.“

Prof. Dr. Reiko Sato, Tachibana Women's University Kyoto, Japonsko: „Od té doby, co jsem se doslechla, že se v Německu připravuje vydání Komenského v německém jazyce, se na ně těším. V Japonsku byla vydána již tři díla Komenského a od roku 1987 se každoročně setkávají profesori pedagogiky na zasedání Japonské pedagogické společnosti a vyměňují si názory a informace o Komenském. Lidé, kteří budou žít ve 21. století, se budou muset ještě usilovněji zabývat Komenského idejemi, zvláště těmi, které jsou obsaženy v díle Pampaedia.“

Prof. PhD. Jan Kumpera, Západočeská univerzita v Plzni: „Potěší mne, vyjdou-li Komenského díla v překladu, neboť to otevírá možnost představit myšlenkové dědictví J. A. Komenského, významné evropské osobnosti. Jeho ideje oslovily v 17. století mnohé intelektuály a jejich přitažlivost působí ještě na přelomu nového milénia. Naše postmoderní společnost, hluboce zapletená do svých labyrintů, by z jeho duchovního světa mohla přijímat nejen pedagogické poznatky, ale především také důležité impulsy ke smíření národů, států a náboženství ve smyslu humanistické tolerance.“

Jsmo jistě rádi, že světová věda o Komenském ví, že je tu zájem šířit jeho humanismus a víru v člověka. Pragmaticky vnímané přístupy souvisejí s otázkami - a co u nás, co u nás ve škole vzdělávající učitele, co v pedagogice, dějinách pedagogiky, didaktice? Předložené názory jsou podrobněji publikovány prostřednictvím nejstaršího muzea Učitele národů na světě. Tím je Muzeum Komenského v Přerově, které v roce 2002 vydalo knihu „Jan Amos Komenský – jeho význam pro vědu, výchovu a mezinárodní porozumění“. Jsou známa různá Komenského rčení. Zamysleme se nad následující Komenského myšlenkou: Kdo prospívá ve vědění a neprospívá v mravech, více neprospívá, než prospívá.“

DOC. PHDR. JOSEF MRHAČ

Senátor Václav Roubíček navštívil OU

V pondělí 15. března 2004 se v aule Ostravské univerzity konala beseda se senátorem Parlamentu ČR a prorektorem VŠB-TU v Ostravě prof. Ing. Václavem Roubíčkem, CSc., dr.h.c.

Přesto, že se besedovalo na velmi zajímavé téma - problematika vysokoškolského vzdělávání v České republice, aula zůstala poloprázdná. Studentům tak unikla možnost dozvědět se potřebné a zajímavé informace o připravované novele zákona o vysokých školách od vysokoškolského pedagoga, zkušeného akademického funkcionáře a senátora, který se na přípravě novely spolupodílel.

JÍŘINA VEČEROVÁ

Skřípění brzd na Českobratrské

Pravidelným čtenářům zápisů z jednání Akademického senátu Ostravské univerzity asi neuniklo, že senátoři v posledních měsících opakovaně jednali o dopravní situaci na přechodu před budovou B. V těchto místech dochází až příliš často k dopravním nehodám, jejichž účastníky se stávají také zaměstnanci a studenti Ostravské univerzity. Situace na daném místě je o to komplikovanější, že přechod pro chodce je v těsné blízkosti místa, kde se kříží ulice Českobratrská a Přívozká. Proto jsou zvláště ohroženi chodci, kteří přicházejí k budově B od Husova sadu. Když vstupují do vozovky, může dojít ke střetu s vozidly, která vjíždějí do křižovatky z vedlejší ulice, navíc jsou před nimi dva dopravní pruhy, v nichž se pohybují automobily i trolejbusy. Právě poslední dopravní nehoda spojená s poraněním naší

studentky byla způsobena řidičkou v druhém jízdním pruhu, která si nevšimla, že vedle ní jedoucí vozidlo zastavilo, aby dalo chodkyni přednost.

Dosavadní jednání s Magistrátem města Ostravy o řešení situace narážejí na opakovaná tvrzení, že na zbudování světelné signalizace na daném místě nejsou v tomto roce finanční zdroje. Senátoři žádali, aby odpovědní pracovníci sáhli alespoň po přechodných opatřeních (např. pravidelný a opakovaný pohyb policistů v blízkosti přechodu). V okamžiku, kdy vzniká tento příspěvek, by měla mít předsedkyně senátu doc. J. Kutnohorská písemné vyjádření magistrátu k celé akci s návrhem na řešení a s časovým plánem jeho realizace. Věřím, že v příštím čísle Listů budu moci čtenáře informovat o konkrétních výsledcích celé anabáze.

IVANA GEJGUŠOVÁ

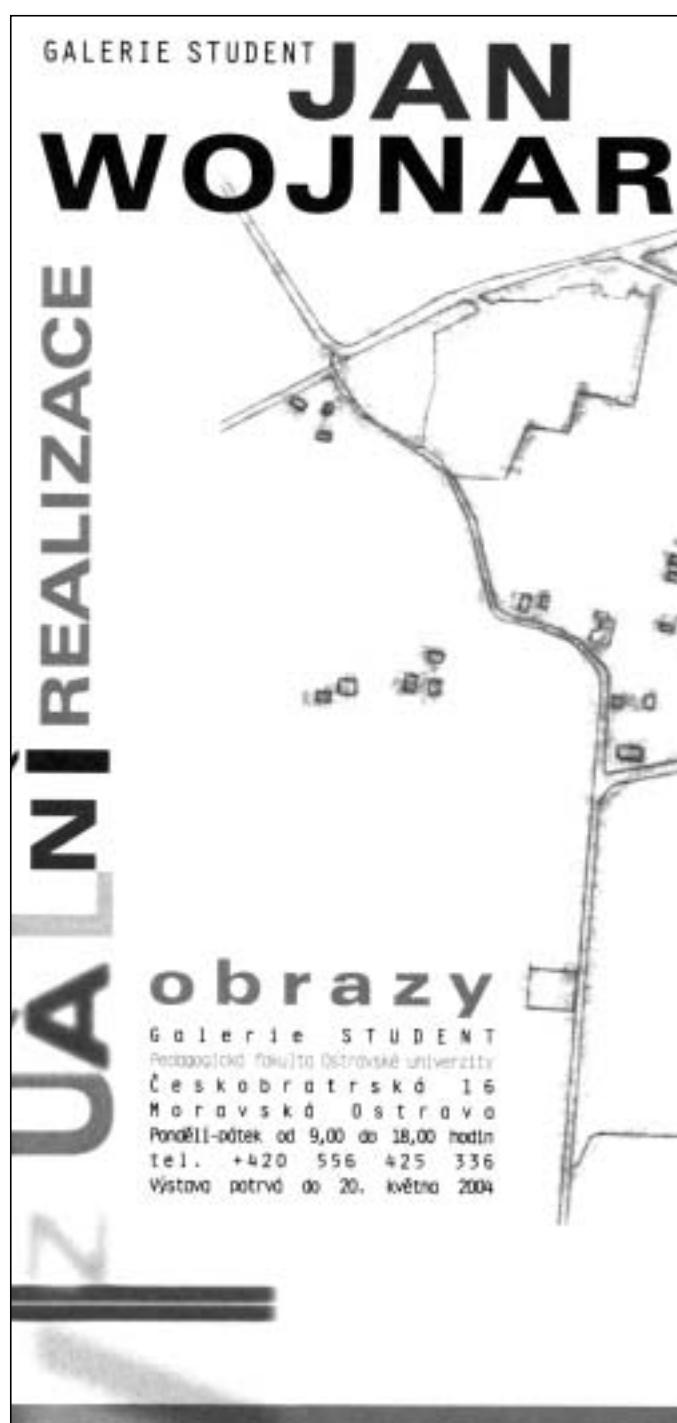
DÁŠA LASOTOVÁ DOKUMENTACE I

(fotografie)

Galerie STUDENT
Pedagogická fakulta Ostravské univerzity
Českobratrská 16
Moravská Ostrava

Pondělí - pátek od 9,00 do 18,00
tel. +420 556 425 336
Výstava potrvá do 20. května 2004

Výstava je realizována díky finanční podpoře
firmy TANIS computer-systems, s.r.o.

Vydané spisy, skripta a sborníky

Název: Informační bezpečnost a ochrana zdraví při práci s výpočetní technikou
Autor: Mgr. Roman Jašek, Ph.D.
Nakladatel: OU - Pedagogická fakulta
Rok vydání: 2003
Pořadí vydání: první
Rozsah vydání: 98 stran
Vazba: brožovaná
Neprodejné
ISBN 80-7042-275-0

Anotace:

Studijní opora pro kombinovaná studia. Obsah tohoto textového materiálu pokrývá široký okruh informační bezpečnosti a to tak, aby absolvent kurzu získal komplexní přehled o všem podstatném, co informační bezpečnost na této zvolené úrovni v současné době nabízí.

Název: Supplementary Reading in British History

Autor: Stella Nangonová
Nakladatel: OU Filozofická fakulta
ISBN 80-7042-641-1
Rok vydání: 2004
Pořadí vydání : první
Rozsah: 55 stran
Vazba: brožovaná
Cena: neuvedena

Anotace :

Čítanka je určena k práci v seminářích k předmětu Sociální a kulturní historie Velké Británie a k samostatnému studiu. Obsahuje články vybrané z autentických materiálů, které dokreslují politicko-hospodářský, sociální a kulturní vývoj Velké Británie od nejstarších dob po 20. století. Čítanka je rozdělena do devíti kapitol doplněných obrazovým materiálem, vysvětlivkami a otázkami k diskusi.

Název: Výběrový slovník českých slangů

Autor: Jaroslav Hubáček
Nakladatel: Repronis Ostrava
Rok vydání: 2003
Pořadí vydání: první
Rozsah: 252 stran
ISBN 80-7042-629-2

Název: Úvod do databází

Autor: Doc. RNDr. Jana Šarmanová, CSc.
Nakladatel: OU - Pedagogická fakulta
Rok vydání: 2003
Pořadí vydání: první

Rozsah vydání: 116 stran
Neprodejné
ISBN 80-7042-225-4

Anotace:

Studijní opora pro kombinovaná studia. Předmět Úvod do databází je určen pro 3. ročník bakalářského studia oboru Informační technologie ve vzdělávání. Jak název předmětu napovídá, seznámí se v něm čtenáři se základy databázové technologie. Po základních pojmech a paradigmatu databázové technologie projdou datové modely, konceptuální model, fyzické modely a především v současnosti nejpoužívanější relační datový model. V něm se naučí navrhovat strukturu relační databáze a vyhledávat informace z databáze.

Název: Didaktika českého jazyka s komunikačními prvky

Vydala: OU – Pedagogická fakulta
Autor: Doc. PhDr. Jana Svobodová, CSc., a kol.
Rok vydání: 2003
Pořadí vydání: první
Rozsah: 104 stran
Vazba: brožovaná
Cena: 120 Kč
ISBN 80-7042-300-5

Anotace:

Tato publikace vznikla v průběhu let 2002 a 2003 jako výsledek týmové práce na projektu zařazeném pod názvem Didaktika češtiny s komunikačními prvky do Programu na podporu a rozvoj vzdělávací činnosti veřejných vysokých škol MŠMT ČR. Předkládaný písemný materiál představuje jádro didaktické problematiky k počátkům školní výuky češtiny jako mateřského jazyka, jak je vybraly, sestavily a upřesnily týmy spolupracovníků z Pedagogické fakulty Ostravské univerzity a Pedagogické fakulty Univerzity Karlovy v Praze. Domnívají se, že tato stručná tištěná příručka se základním poučením k didaktické problematice výuky mateřštiny poskytne zejména studentům učitelství 1. stupně ZŠ ucelenou sumu základních didaktických poznatků o výuce mateřštiny v moderním komunikačním duchu, objasní jim přínos a výhody takového postupu a usnadní jim další studium rozšiřujících materiálů a zdrojů.

Název: English Linguistics for Novices

Autor: Stanislav J. Kavka
Nakladatel: OU – Filozofická fakulta
Rok vydání: 2003
Měsíc: prosinec
Pořadí vydání: první
Rozsah: 77 stran
Vazba: brožovaná
Cena: neuvedena
ISBN80-7042-648-9

Anotace:

Učební text je určen skutečným novicům v oboru lingvistika. Jak známo, studenti středních škol se nezabývají běžnými obecně lingvistickými záležitostmi. Chybí jim to, co se v moderních metodických studiích označuje jako uvědomění si struktury jazyka coby nástroje dorozumívání. Tento učební materiál je do problematiky uvádí a zároveň jejich nabyté znalosti rozvíjí směrem jejich dalšího studia, konkrétně angličtiny.

Název: Specifické poruchy učení - problém stále aktuální

Autor: kolektiv autorů
Nakladatel: OU – Pedagogická fakulta
Rok vydání: 2004
Pořadí vydání: první
Rozsah: 74 stran
Vazba: brožovaná
ISBN 80-7042-309-9

Anotace:

Katedra speciální pedagogiky uspořádala druhou odbornou konferenci na téma: „Specifické problémy učení – problém stále aktuální“. Na konferenci zazněly poznatky z oblasti etiologie a terapie SPVU. Cíl konference je stále aktuální je stále aktuální a to bude pro podobné akce platit i v budoucnosti, poněvadž neuroanatomické a neuropsychologické bádání nedospělo ještě zdaleka k definitivnímu objasnění příčin této poruchy. Z tohoto zorného úhlu každý nový pohled domácího i zahraničního původu na etiologii, každý nový diagnostický postup a každá nová zkušenost z terapie SVPU si zaslouží patřičné pozornosti. Právě prezentace těchto poznatků se stala náplní ostravského odborného setkání.

Jak se dělá kariéra

8. kapitola: ... přes troubu

Ještě nikdo mě snad neviděl nadšenou. Za ten výraz v obličejí bych se totiž musela hrozně stydět. Připadala bych si, že jsem za vola. Nadšení jednoduše nevedu.

Jisté známky zaujetí ve mne však dokáže vzbudit jídlo. Hlavně sladké. Sladkosti nejen ráda jím, ale i sama vyrábím. Zvýšenou konzumací cukrů se údajně projevuje nedostatek endorfinů v těle, s čímž nemohu souhlasit, protože endorfiny se u nás doma, alespoň co si pamatuji, rozhodně nikdy nešetřilo...

Co se týče pečení jako činnosti, je to v mém případě způsob, jak oddálit nutnost udělat něco nepříjemného, co souvisí s mým zaměstnáním. Jistě už tušíte, že pečou prakticky pořád. Když se blíží nějaký termín odevzdání práce, trouba jede naplno. Nejvíce pečou v době posuzování diplomek. Ty, které jsem vedla, bych nejraději sama znovu přepsala, ty, které oponuji, se mi zdají buď podezřele chytré (a nevím, kde hledat předlohu), anebo zbytečné – tu pak na mne dolehne pocit marnosti a bezvýhodnosti, který se, jak známo, nejlépe zahání ... sladkostmi. Jinak, studenti, žádný strach – známky navrhuji slušné!

Docela hodně jsem toho napekla v době akreditace studijních programů. Pamatuji si, že spolu s jednooborovou češtinou vznikaly šlehačkové bábovky (rychlý a jednoduchý recept), ořechové kostky (ty jsou nejlepší s krémem z másla a zahuštěného kondenzovaného mléka v poměru 1:1), tvarožnítky s barevnými želé bonbony (za studena), pečená letní jablíčka se skořicí, hrozkami, marmeládou a rumem (ta nemají chybu, ale musejí se sníst tentýž den, jinak zgumovatí...) aj.

Pekla jsem v době (naštěstí poměrně krátké) mého vedení katedry. Když mě do funkce lákali, pěkně mi zpivali: prý budu práci jen rozdělovat, kontrolovat a hodnotit. Skutečnost byla taková, že když jsem chtěla svolat schůzi, musela jsem napéct. Zprvu nezáleželo na tom co, ale spíše kolik, ke konci to mohly být jen karamelové rolády s banánem uvnitř. Nevím, co servírují mí kolegové na jiných katedrách, ale u nás na češtině schůze bez rolády? Ani náhodou!

Vzpomínám si také, jak jsem se bláhově domnívala, že si sladkostmi nakloním vědeckou radu jedné nejmenované fakulty, která měla hlasovat o mé docentuře.

Slečna ze studijního však s obcerstvením vyrukovala hned v úvodu zasedání, a než přišla na přetřes moje habilitační práce, ořechoví šneci z nekynutého droždového těsta už dávno ztratili formu v trávicím ústrojí akademické elity, která tak neměla ani potuchy o tom, jaká byla jejich původní sémantika.

Trouba není, jak známo, jenom na pečení. V jedné z divadelních her Jára Cimrmana se z trouby věštilo. Co bylo v troubě, to se také stalo. To, že uhlobaron přišel o doly, mě dnes už tolik netrápí, spíš by mě zajímalo, co bude s našimi platy. Jestli se náhodou nevracíme k původnímu významu slova paedagogos neboli vzdělaný otrok doprovázející cizí haranty na cestě za vzděláním bez nároku na mzdu.

Ale stejně, kdo ví, jak je to s tím větším doopravdy. Přestože se do trouby dívám pravidelně, jistě změny jsem tam zatím nezpozorovala. Možná by se s tím tenkrát bývalo dalo něco dělat. Ale teď? Co teď s tím? Reklamovat se to nedá.

A tak mi nezbyvá nic jiného, než používat troubu pro původní účely a černé myšlenky zahánět zákusky. Cítím se pak optimističtější. Ale nadšení skutečně nevedu!

IRENA BOGOCZOVA

Ještě vzpomínáte na Mellisu, Stephanii, ale už se těšíte na Gertrudu, Carmen a Natašu...

CL English Londýn
již od 1 200 Kč/týden

MLI Dublin
2 950 Kč/týden

Prolog Berlín
4 300 Kč/týden

NSTS Malta
5 600 Kč/týden včetně ubytování

a další

Pokořte další ze světových jazyků na jeho domácí půdě. Ovládněte nejen jejich řeč, ale i ulice a pláže.

V nabídce GTS jsou nejen nejvýhodnější jazykové kurzy angličtiny, francouzštiny, němčiny, italštiny a španělštiny, ale i ta nejkrásnější evropská města.

Informační a rezervací centrum
tel.: 244 140 140 (za lokální hovorné z celé ČR)
nebo 257 187 100 (pro Prahu a mobilní telefony)
callcentre@gtsint.cz
po-pá: 8-20 hod., so: 10-16 hod.

www.gtsint.cz

GTS international
Studuj a žij naplno. Jde to zároveň.

Uzávěrka dalšího čísla je v pondělí 3. května 2004 do 10.00 hod.

Listy Ostravské univerzity, č. 4/2004, roč. 12 • Vydává Ostravská univerzita, č. registrace MMO - 74/93-PP • Internet: <http://www.osu.cz> • Kontaktní adresa: Dvořákova 7, 701 03 Ostrava 1, tel.: 596 160 139, fax: 596 118 216 • e-mail: jirina.vecserova@osu.cz • Redakční rada: Jiřina Večeřová - šéfredaktorka; PaedDr. Milena Frydrychová; PhDr. Darja Jarošová; prof. RNDr. Erika Mechlová; PhDr. Šárka Zedníčková, Ph.D., Mgr. Ivana Gejgušová, Mgr. Kateřina Sobotíková a Veronika Langrová • Grafické zpracování a tisk: Repronis Ostrava • Náklad 1000 výtisků • ZDARMA

Podávání novinových zásilek povoleno Českou poštou, s.p., odštěpným závodem Severní Morava, č.j.: 2263/98-P/1 ze dne 18. 9. 1998

Letem světem amerického jihozápadu

Tak jsem se konečně podíval dál než do San Franciska. V březnu za mnou přiletěl na dvoutýdenní návštěvu můj bratr, bez něhož bych vysněné turné po americkém jihozápadu absolvovat nemohl. Důvod je prostý – bratr je na rozdíl ode mne zkušený řidič, a to se na přehuštěných kalifornských dálnicích počítá. Na cestě nás doprovázela ještě má kolegyně z Guatemaly, která je v San Jose na stipendijním pobytu.

Před cestou na nás padaly chmury kvůli nevyzpytatelnému počasí. Částečně je rozehnala vedoucí katedry meteorologie, česká emigrantka z osmašedesátého roku. Její počítačový model nám předpovídal sluníčko. A nelhal. První dva dny jsme strávili v Yosemitejském národním parku. Obdivovali jsme se krásám údolí, lemovaného několikasetmetrovými skalami a vodopády.

Znavení cestou a sluncem jsme se večer jeli zchladiť do motelu. Až tam jsme byli nuceni použít něco ze zimního oblečení, které jsme si přichystali na cestu. Pokojová teplota v noci klesla na 10 stupňů, což z nás rázem udělalo ranní ptáčata. V poledne už jsme se zase vyhřívali na zasněžených svazích Yosemite. Mimo sluneční paprsky jsem se snažil nasávat i energii a atmosféru místa, kterou jsem do té doby znal jen z knih Johna Muira. Přestože ve svém výzkumu se zabývám jeho literárními počiny, v povědomí Američanů je Muir spojován především s prvopočátky ochrannářského hnutí v USA a založením Sierra Clubu v roce 1892. Sierra Club je dnes jednou z nejvýznamnějších ekologických organizací na světě.

Muir má také obří podíl na tom, že se Yosemite na konci 19. století stalo národním parkem. Nutno říci, že na malebné údolí měla zásluhu i skupina zámožných obchodníků, kteří zde chtěli vybudovat také park,

ale zábavní. Vedle Yosemite má Muir nemalé zásluhy i na zachování arizonského Grand Canyonu, jenž byl na počátku 20. století předmětem touhy železničních magnátů. Po národním parku Grand Canyon jsme zatoužili i my.

Museli jsme proto sešlápnout plyn, vlastně spíš spustit tempomat, který udržoval naše auto ve stabilní rychlosti. Tempomat je zvlášť užitečný na silnicích jižní Kalifornie a Arizony, které přímkovitě protínají vyprahlou krajinu. Vystaráno měl jak řidič, tak navigátor, který jednou za dvě hodiny zahlásil: „*Tady sto mil rovně a pak doleva.*“ Po mnohahodinové cestě jsme se zničehonic ocitli na kraji Grand Canyonu a spadla nám čelist. Rozměry kaňonu jsou opravdu nelidské. Profil protější stěny nám v mnoha vrstvách a barvách vyjevuje geologické dějiny planety, které zde v hloubce jednoho a půl kilometru dosahují stáří více než jedné miliardy let. Lidská sebestřednost tady dostává na frak.

Z Grand Canyonu jsme měli namířeno do dalších dvou národních parků – Bryce

a Zion, které se nacházejí ve státě Utah. Po cestě se nám barva a reliéf krajiny mnohokrát měnily přímo před očima. Zážitky se kupily jeden přes druhý, paměť mého digitálního fotoaparátu se projevila jako nedostačující. O mé vlastní paměti ani nemluví. Některé zážitky si vybavuji a zpracovávám až po čase právě díky digitálním fotografiím.

Snad nejsilnějším dojmem na mě zapůsobilo Údolí smrti. Možná tomu tak bylo jednoduše proto, že jsme tam zamířili z Las Vegas, kde to žilo na můj vkus až příliš. Navíc jsme měli štěstí. Místní flóra byla zrovna v plném květu a barevností si v ničem nezadala s neony Las Vegas. Během krátké túry jsme pocítili sílu slunečních paprsků a příznaky dehydratace. Rtuť teploměru se vyšplhala na 35 stupňů Celsia, což v polovině března není normální ani v Údolí smrti. V létě to je jiná. To jsou teploty kolem padesátky celkem běžné.

Pořádnou výheň jsme zažili i na zpáteční cestě, která vedla přes Mohavskou poušť. Tato pouštní oblast byla dle americké vlády dobrá na dvě věci: vojenské základny a indiánské rezervace. Středoevropan odkojený příběhy Karla Maye při pohledu na zanedbané indiánské osady uprostřed pustiny zapláče. Ona to ale není tak docela pustina. Poušť jako literární region pro Ameriku objevila Mary Austinová na přelomu 19. století. Ve svých knihách ji líčí jako teritorium překypující životem. Dala tak mimo jiné vzniknout literárnímu žánru „pouštní literatury“, který ve 20. století nejvíce proslavil Edward Abbey. Díla Austinové a Abbeyho mistrně zachycují kouzlo pouště. Na chvíli jsem tomu kouzlu podlehl i já. Pak se ale do mysli neodbytně začaly vkrádat obrazy valašských kotárů, kde jsem zapustil kořeny. Teď už vím, že ty kořeny jsou dost hluboké. A to mi tady leckterý mobilní Američan závidí.

PETR KOPECKÝ

KATEDRA ANGLISTIKY A AMERIKANISTIKY FF OU

Zajímavé citáty ze zajímavých knih.

Z čeho plyne ten pořádek obyvatel ze Starého Bělidla ve snění spisovatelky nemálo životem zkoušené? Jsou pořádní a řádní, protože jsou v řádu. Babička nehoní svou vnučku za pírkem přes plot proto, že by byla hrabivá, ale protože pírko patří jinam, nemá se kdekoli povalovat. Babička se chová řádně ke všem věcem i lidem: je uctívá, ale neztrácí svou důstojnost ani tváří v tvář panstvu. Je šetrná, neboť šetří věci i lidi podle jejich pořádnosti. Pro tuto šetrnost však ještě není lakomá. Tou milou knížkou proniká i řád času, roku – každé době, jaru, létu, podzimu i zimě, je dáváno, co jejich jest. Ten, kdo se z řádu vymkne, vypadne i z řádnosti, ztratí nárok na babiččin pořádek, ztratí domovské právo Starého

Bělidla a zůstane na okraji jako vyřazený příznak pro výstrahu všem ostatním.

Dobře víme, že ze Starého Bělidla... zbyla jen fasáda: turistický objekt, navštěvovaný ročně mnoha tisíci, snad desítkami tisíců lidí. Nikdo z nich už nežije na žádném někdejším Starém Bělidle. Dnes se žije v době zbrusu nové, vykořeněné ze starého řádu, ano, programově vykořeněvané: nezabýdľujeme na věky to či ono místo naší domoviny, ale kmitá se sem a tam – říká se tomu zvýšená migrace. Nepobýváme v přírodě v rytmu střídání ročních dob, ale za okny bytokup se rozpíná celoročně šedý asfalt a do přírody se jezdí o víkendech.

RADIM PALOÚŠ,

DOPISY DNEŠNÍMU KMOTŘENCI

Malá galerie studentů Ostravské univerzity
Grafiky Miloše Mazala (IPUS - výtvarný obor)